

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 170 — GOD. IV.

ŠIBENIK, 28. STUDENOGA 1955.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

DESETGODIŠNJIČA PROGLAŠENJA REPUBLIKE

Ustavotvorna skupština je 29. novembra 1945. na svom prvom sastanku izglasala odluku o proglašenju naše zemlje Federativnom Narodnom Republikom Jugoslavijom.

Tako je Ustavotvorna skupština, kao vrhovni i najviši predstavnik narodnog suvereniteta, te izvor jednodušne volje svih naroda Jugoslavije, dobila svoje pravo potpuno ime, koje se podudaralo sa tadašnjom historijskom i društvenom stvarnošću, kao i sa našim originalnim pravom samoopredjeljenja, izvojevanim i stečenim u našoj Narodnooslobodilačkoj borbi.

S ovom historijsko revolucionarnom odlukom srušeni su i poništeni konačno i definitivno: monarhija i dinastija stare Jugoslavije sa svojom kraljevskom protunarodnom klikom, lažna demokracija i lažni parlamentarizam, te lažna ustavnost i vladajućim sistem stare Jugoslavije.

Još dvije godine prije donešene deklaracije o proglašenju Republike na II. zasjedanju u Jajcu, bili su zapečaćeni otkroirani i dekretirani aleksandrovski ustav i čitav poredak stare Jugoslavije, a deklarirani su novi politički poredak, novo ustavno stanje i nova narodna demokratska vlast.

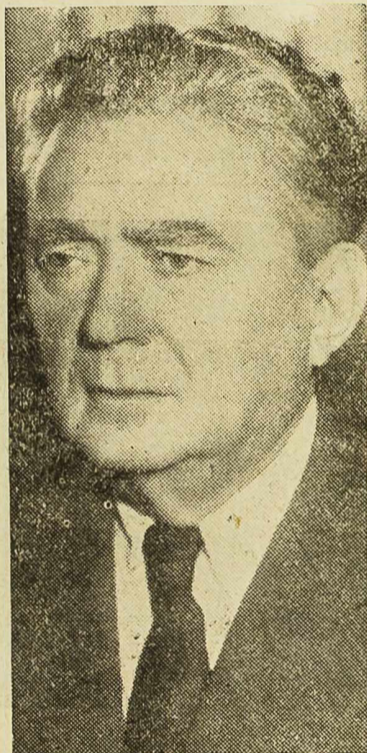
Historijske odluke o izgradnji nove Jugoslavije na osnovnim principima federacije i demokracije, kojima je osigurana puna ravnopravnost svih njenih naroda, kao i o utvrđivanju volje i težnje naroda, da je Antifašističko vijeće Narodnog oslobođenja Jugoslavije (AVNOJ) jedino vrhovno zakonodavno i izvršno predstavničko tijelo naroda Jugoslavije, a novoformirani nacionalni komitet Narodnog oslobođenja Jugoslavije, da je na cijeloj oslobođenoj i neoslobođenoj teritoriji, ne samo u granicama stare Jugoslavije, već na cijelom našem narodnom, neprekidnom, etnografskom području, snagom naše Narodnooslobodilačke borbe, stekao autoritet i sva obilježja narodne vlasti stvorile su ustavne temelje, kao i oblike narodne vlasti u novoj Jugoslaviji. Ustav stare Jugoslavije i svi zakoni, koji su s njim bili u organskoj vezi, prestali su od tada da rade i postoje ne »de jure«, već i »de facto«, kako je to rekao na zasjedanju u Jajcu drug Tito u svome izvještaju.

Pravo naroda Jugoslavije, da oni sami izgrađuju i organiziraju svoju državnu, ustavnost i narodnu vlast, ostvarilo je već tada, kao i u toku vremena poslije II. zasjedanja u Jajcu, pa sve do konačnog oslobođenja našeg narodnog teritorija novo pravno i političko stanje. Na III. zasjedanju Antifašističkog Vijeća Narodnog Oslobođenja Jugoslavije, održanom u Beogradu 7. augusta 1945. godine odlučeno je, da se najviša zakonodavna vlast Antifašističko Vijeće Narodnog Oslobođenja Jugoslavije, nazove Privremena Narodna skupština Demokratske Federativne Jugoslavije. Na ovom su zasjedanju donešeni svi politički zakoni, koji će omogućiti pravilno i demokratsko izvršenje izbora za Ustavotvornu skupštinu. Tu su bili prvenstveno izborni zakon, pa zakoni o slobodnoj štampi i slobodnom sastajanju, te slobodnim zborovima i udruženjima. Posebnim zakonom o Ustavotvornoj skupštini bili su formulirani zahtjevi i težnje naših naroda, da bi došla do punog izražaja njihova suverene volja o osnovnim pitanjima državnog uređenja putem slobodnih demokratskih izbora za Ustavotvornu skupštinu. Izbori za Ustavotvornu skupštinu bili su izvršeni 11. novembra 1945. godine na kojima su bili u pot-

punosti i do kraja primjenjeni principi općeg, neposrednog i tajnog glasanja izraženi u zakonu o izborima.

Od osnovnih karakteristika pomenutih zakona donesenih u Privremenoj narodnoj skupštini prije izbora, prva je, što nisu imali pretenziju, da postavljaju stvari »jednom za uvijek«, već su fiksirali jedan određen društveni i historijski period. Oni su, kao i poslije pojedine odredbe Ustava, utvrdili ono što je do tada već postojalo, što je izvojevano i

PIŠE Dr. IVAN RIBAR,
narodni zastupnik

stečeno u revolucionarnoj borbi. Druga je osnovna karakteristika, način na koji je u njima postavljeno i riješeno pitanje zajedničkog života naših naroda. Po ovim su zakonima Ustavotvornu skupštinu sačinjavali dva doma: Savezna skupština i Skupština naroda. Tako je bila već unaprijed i prije donošenja Ustava zakonski predviđena ravnopravnost članica naše državne zajednice i na taj način isključena majorizacija u svakom obliku velikih nad malim federativnim jedinicama. Treća je osnovna karakteristika: nova, suštinska demokracija obuhvaćena ovim predizbornim zakonima. Svi su građani aktivni, te imaju jednaka prava i dužnosti. Ogroman polet političke aktivnosti, koji se pokazao u novoj Jugoslaviji na prvim izborima za Ustavotvornu skupštinu dokazao je značaj tih zakona, koji su omogućili, da je broj učesnika na izborima dostigao ogroman procenat svih birača. Po izbornom zakonu bila je predviđena i kutija za one birače, koji nisu htjeli glasati za nijednog od predloženih kandidata. Dakle, i reakcija je mogla, da bacanjem kuglica u ovu kutiju dađe glas protiv naših tekovina i naše stvarnosti.

Po zakonu o Ustavotvornoj skupštini, a u duhu odluka II. zasjedanja u Jajcu o zabrani povratka u zemlju kralja Petra, bili su utvrđeni modaliteti, putem kojih će se rješavati pitanje kralja i monarhije, odnosno pitanje unutarnjeg oblika nove Jugoslavije. Strane države, u prvom redu naši ratni saveznici, nisu mogli, da se poslije ovog zakona umiješaju u ovo naše unutarnje pitanje koje je bilo isključivo naše, jer su bili svijesni, da na osnovu našeg prava samoodređenja prizna-

tog od strane saveznika svima narodima koji su se borili za svoje oslobođenje, i pomagali svojom borbom antifašističku koaliciju, rješavanje pitanja, o unutarnjem obliku spada u nadležnost Ustavotvorne skupštine nove Jugoslavije. Znalo se je i ovo im je bilo dostavljeno, mislim na saveznike, da se nisu umiješali u pitanje unutarnjeg državnog oblika stare Jugoslavije ni tada, kada je kralj Aleksandar ukidajući ustav, izvršivši tako državni udar, oglasio sebe samovoljno za diktatora mime i protiv volje naroda, s kojim je do tada dijelio vlast. Naši saveznici priznali su još prije izglasanja Republike našu Federativnu Demokratsku Jugoslaviju i s međunarodnog pravnog gledišta, prihvaćajući sporazum da kralj mora čekati odluku Ustavotvorne skupštine van zemlje i ovoj da se mora pokoriti.

Svi zakoni koje je donijela Privremena Narodna skupština, kao prethodnica Ustavotvorne skupštine, odlikuju se koncepcijom po kojoj su bili izgrađeni u njihovom poklapanju sa linijom naše revolucionarne borbe, kao i

čvrstim i dosljednim vezama sa jednom historijskom i društvenom stvarnošću.

Težnje i zahtjevi naših naroda od prvog dana naše borbe protiv okupatora i njegovih slugu, bili su usmjereni u pravcu rušenja dinastije i mornarhije u staroj Jugoslaviji, a za Republiku u novoj Jugoslaviji. Deklaracija Ustavotvorne skupštine donesena pred 10 godina za Republiku, potvrda je jedne velike pobjede čitavog radnog naroda Jugoslavije, kojeg je predvodila Komunistička partija s drugom Titom na čelu. Narodi Jugoslavije s pravom su ponosni na svoju Republiku proklamiranu pred 10 godina na dan 29. novembra 1945. A jednako su ponosni i na Ustav koji je donijela Ustavotvorna skupština. Uvijek, a danas posebno prigodom desetgodišnjice ove deklaracije sjetimo sa naših nezaboravnih boraca i mučenika, koji su svoje živote položili za našu Republiku. A s iskrenom oduševljenjem posebno pozdravljamo našeg najomiljenijeg druga Tita, koji je vodio svoje bore iz pobjede u pobjedu za ostvarenje naše Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Drugovima Titu i Bakariću upućene čestitke

Povodom ovogodišnjeg Dana Armije uz redovne čestitke upućene su maršalu Titu s terena naše komune još i čestitke obveznika predvojničke obuke, kao i učesnika velike vojne vježbe - rekonstrukcije borbe za oslobođenje Šibenika, što je održana 15. svibnja o. g. Tim čestitkama priložen je ukusan album. Prvi dio albuma sadrži fotografiju dokumentaciju o životu i radu omladinaca na predvojnič-

kom logorovanju ovog ljeta u Sikradinu (kroz koje je, u šest smjena, prošlo preko 1.600 omladinaca, gotovo punih sto postotaka predviđenog broja, i to uz zavidan rezultat (opću ocjenu) vrlo dobar). Drugim dijelom album izvrsno dokumentira uspjeh vojne vježbe u svim njenim fazama.

Sličan album poklonjen je i drugu Bakariću, predsjedniku Sabora NR Hrvatske.

SAVJETOVANJE O PRIVREDNIM PITANJIMA

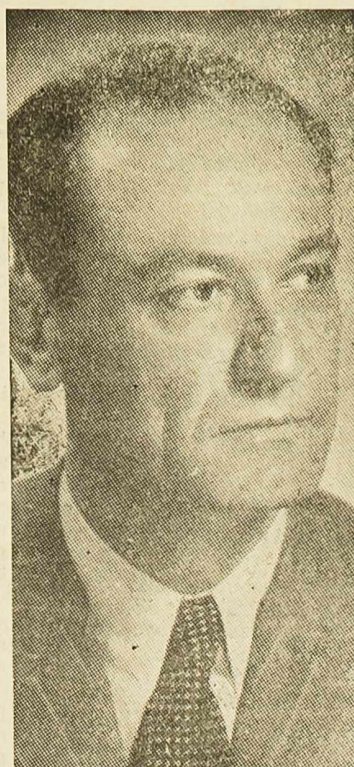
Prisustvovali su i narodni zastupnici dr. Ivan Ribar, Nikola Sekulić i Jovo Ugrčić

U petak 25. o. mj. održano je u dvorani kino »Tesla« savjetovanje o privrednim problemima kojim su, pored članova Kotarskog komiteta, te članova rejonskih, općinskih i tvorničkih komiteta SK i privrednih rukovodilaca članova SK, prisustvovali i narodni zastupnici drugovi Nikola Sekulić, dr. Ivan Ribar i Jovo Ugrčić.

Savjetovanje je otvorio Stevo Vukadin, sekretar Kotarskog komiteta SK, koji je upoznao prisutne sa svrhom sastanka, a potom je Božo Radić, potpredsjednik NO-a kotara podnio referat o stanju i razviku privrede na području Šibenskog kotara.

U početku referata, na koji ćemo se naknadno opširnije osvrnuti, dan je u glavnim crtama prikaz o privrednoj politici i izgradnji u našoj zemlji. U nastavku referata Božo Radić je objasnio našu daljnju privrednu politiku, koja se osniva na zaključcima donijetim na savjetovanju o privrednim pitanjima koje je nedavno održano pod rukovodstvom druga Tita, a zatim je iznio i konkretne prijedloge koji bi trebali da osiguraju uspješno provođenje te privredne politike na području našeg kotara.

U diskusiji je prvi govorio na-

Drug Nikola Sekulić

SVEČANA PROSLAVA TROSTRUKOG JUBILEJA NARODNOG KAZALIŠTA

24. o. mj. na svečan način proslavljen je trostruki jubilej Narodnog kazališta u Šibeniku: 90-godišnjica utemeljenja zgrade, 85-godišnjica prve kazališne predstave i 10-godišnjica postojanja stalnog kazališta.

Uoči proslave kazališna zgrada bila je okićena zastavama, a navečer iluminirana. Na sam dan proslave uprava Narodnog kazališta priredila je svečani prijem u čast gostiju, a zatim je u foyeru kazališta Milan Orlović, direktor i redatelj kazališta otvorio izložbu, na kojoj je prikazan 10-godišnji razvoj stalnog kazališta. Otvorenju izložbe prisustvovali su drugovi Nikola Sekulić-Bunko, potpredsjednik Sabora NR Hrvatske, zatim narodni zastupnik dr. Ivan Ribar, Petar Škarica, predsjednik NO-a kotara Šibenik, Petar Rončević, predsjednik NO-a općine Šibenik, Stevo Vukadin, sekretar Kotarskog komiteta SK Šibenik, Josip Černi, viceadmiral, Stanko Par-

mač, kontraadmiral, kapetan fregate Josip Zužul, Nikola Spirić, predsjednik Kotarskog odbora SSRN, Vlado Mutap, komandant Garnizona JNA Knin i drugi.

ba JRM priredila je na trgu ispred kazališta koncert, koji uslijed ne- vremena nije do kraja izveden a navečer je u Narodnom kazalištu priredena svečana premijera »Zlatarevo zlato«, historijska drama po istoimenom romanu Augusta Senoe, u režiji Milana Orlovića. Prije premijere orkestar je otvoraio himnu, a zatim je direktor kazališta Milan Orlović održao pozdravnu riječ. Nakon toga je izvedena Ouvertura »Ban Leget« od I. Zajca. Svečanost predstavu, pored brojnog građanstva, prisustvovali su Nikola Sekulić Bunko i dr. Ivan Ribar, te ostali uzvanici.

Kolektivnu Narodnog kazališta predani su darovi od strane NO-a općine, RKUD »Kolo«, te kazališnih kolektiva Splitsa i Zadra.

planova poduzeća, proširenju ciglane u Strmici i t. d.

Na kraju je uzeo riječ drug Nikola Sekulić, koji je, između ostalog, kazao da ovo savjetovanje treba da bude priprema radi bolje orijentacije. Nakon toga potrebno je prići razradi provođenja novih privrednih mjera i u tu svrhu bit će potrebno pripremiti dokumentaciju i analize.

Govoreći o disproporcijama, koje su nastale u našoj privredi, drug Sekulić je naglasio, da su one sasvim razumljive, jer je to u stvari normalna pojava u svim onim zemljama koje se industrijaliziraju. Rekao je nadalje, da je slično bilo i u prošlosti kada su se industrijalizirale kapitalističke zemlje, a tako je i danas u zaostalim zemljama koje razvijaju svoje proizvodne snage. Samo je bitna razlika bila u tome, rekao je drug Sekulić, što se industrijalizacija kapitalističkih zemalja vršila u najtežim uslovima za radne mase.

Drug Sekulić je zatim kazao, da su stvoreni materijalni preduvjeti da se bržim tempom uklanja nesklad, koji je nastao između proizvodnje sredstava za proizvodnju i proizvodnje sredstava za potrošnju, i da će u uklanja-

vanju, sastavljanju privrednih

(Nastavak na 2. strani)

Drug Tito među građanima Knina

Omladina na Dan Republike I MI SE PONOSIMO

Prije deset godina čitav naš narod, a naročito omladina je sa posebnom radošću i oduševljenjem čekala prvo zasjedanje Ustavotvorne narodne skupštine — zasjedanje na kojem se 29. novembra proglasio za Dan Republike. 29. novembra 1945. godinu je prvi praznik na kojem je organizacija Narodne omladine i našeg kotara sumirala rezultate svog rada, a zatim su se redale godine plodnog i uspješnog rada, do ove desetogodišnjice, koju i mi sa ponosom slavimo.

1945. godine Dan Republike — sve organizacije su dočekale sa brojnim uspjesima na obnavljanju popaljenih mjesta, popravku porušeni cesta i mostova, uspješnim radom analfabetskih tečajeva i bezbrojnim kulturnim grupama, koje su s uspjehom pripremale i izvodile kulturne programe. U toj godini kotarski komiteti SKOJ-a i kotarski odbori USAOH-a (Šibenika, Knina, Drniša i Kistanja), organizirali su osam omladinskih grupa koje

su išle na sječu drva — ta akcija je bila od ogromnog značaja, a ujedno i prva akcija u slobodnoj domovini. Čitava ta djelatnost bila je povezana sa novembarskim izborima i historijskim zasjedanjem Ustavotvorne skupštine, koje smo dočekali sa plodnom bilancom omladinske djelatnosti kroz spomenutu godinu.

Hladni dani koji su slijedili iz prvih svečanosti — smotre postignutih uspjeha, nisu prošli bez rada, jer je nastavljeno i u zimskim danima sa raznovrsnim akcijama i djelatnošću u organizacijama, a naročito u početku 1946. godine se radilo na pripremanju omladine za prvu omladinsku prugu »Brčko-Banovići« na kojoj su i članovi i naših organizacija dali svoj odgovarajući udio. Prvi travnja je početak omladinskog rada na velikim objektima, a 29. novembra je dan završetka omladinske radne akcije u dotičnoj godini. Tako su se redale od 1946. do 1955. godine omladinske brigade koje su u tim periodima nesebično uz pjesmu radile na velikim objektima omladinskih pruga, Autoputa, Novog Beograda, hidrocentrala, velikih tvornica, studentskog naselja i na bezbrojnim akcijama kotarskog i lokalnog značaja, — tako su se dočekivali svi praznici u godini, a naročito ovaj naš veliki praznik.

Na svim tim velikim objektima i velikim dosadašnjim svečanostima — pri koncu jednogodišnje djelatnosti bila je i naša organizacija lijepo zastupljena preko brigada, četa i grupa omladina. U ovom napisu nije moguće nabrajati sve brigade, čete i grupe, a još manje pojedinačno one koji su sudjelovali na tim velikim objektima. Uz to je potrebno imati na umu dosadašnje smotre, festivale, priredbe, sportske aktivnosti, razdoblje je ogroman, a nema

komisija, savjeta, društava i svih drugih različitih djelatnosti sa čime se, donekle, upotpunjuje aktivnost kroz koju se vidi doprinos omladine na jačanju i izgradnji naše socijalističke zemlje. Tako je dosad organizacija Narodne omladine dočekivala i slavila Dan Republike.

Veliki objekti na kojima su dobrovoljno radile omladinske radne brigade, u ovoj godini su završeni, a i drugi objekti bazične industrije su završeni ili su pri kraju izgradnje i naša daljnja izgradnja orijentirana na razvitak poljoprivrede i lake industrije, uglavnom objekata potrošnih dobara.

S izgradnjom velikih objekata ne prestaju omladinske radne akcije, već je njih potrebno i dalje organizirati, ali ne na velikim industrijskim objektima, već na podizanju voćnjaka, vinograda, šumskih nasada, uređenja lokalnih puteva, angažiranjem omladine na povećanju proizvodnje i na bržoj primjeni suvremenih metoda u obradi poljoprivrede.

Pored toga ima ogromnih potreba za sportskim igralištima, školskim parkovima i vrtićima, uređenju čitaonica i domova kulture — kao i niz drugih problema, koji bi se jednim dijelom mogli riješiti i preko dobrovoljnog omladinskog rada. Na konkretnim akcijama i dalje treba odgajati omladinu, a naročito na selu je potrebno privikavati zajedničkom radu koji je od ogromnog značaja za mijenjanje odnosa na selu, a također preko toga treba likvidirati i odbaciti shvaćanje čekanja na sredstva koja će smoći iz budžeta narodnih odbora. Izvor sredstava treba tražiti u većini slučajeva u samom mjestu — tamo gdje se proizvodi.

Doprinos omladine u aktivnostima u proteklom razdoblju je ogroman, a nema

ZATVORENICI KNINSKE TVRĐAVE

Za vrijeme Narodnooslobodilačkog rata okupatori i domaći izdajnici rasijali su širom naše zemlje bezbroj logora smrti, mučilišta i zatvora u koje su bacili naše ljude, našu omladinu i djecu. Talijanski okupator je i kninsku tvrđavu pretvorio u zatvor kroz koji je prošao na stotine antifasista, rodoljuba i Titovih partizana.

Godine prolaze i mnogi događaji pomalo padaju u zaborav, a to ne smijemo dozvoliti, osobito zbog mlađeg naraštaja, koji treba da crpi snagu iz junačke prošlosti svoga naroda. Zato obnavljamo sjećanja na slavne dane iz NOB-e. Podizemo spomenike palim borcima, pločama i drugim vidljivim znakovima obilježavamo mjesta koja su bila vezana za NOB-u. Zato neka i ovaj skromni napis bude priloga, koji će obilježiti jedan period u kome je bilo toliko otpora i pobune, a i riješenosti za borbu kod naroda ovoga kraja, kojega nisu u tome mogli spriječiti ni »veliki« župani, ni toliki »vojvode«, ni gizdavi koloneli, ni ukrućeni hauptmani ni obersti.

Bilo je tu Kninjana i ljudi iz raznih kninskih sela: Vrbnika, Očestova, Mokrog Polja, Biskupije, Polaća, Zagrovića i drugih. Neko vrijeme bilo je i Drnišana. U zatvoru su se nalazili muškarci i žene razne i dobi i zanimanja, a bilo je muške i ženske omladine. Izvjesno vrijeme u kninskoj tvrđavi bio je zatvoren književ-

nik Ervin Sinko sa drugaricom. Po noći se u ćelijama svijetlo nije nikada gasilo. Oko zatvora bila je postavljena bodljikava žica.

Zatvorska hrana bila je slaba. Rodbina iz grada mogla je donositi nešto hrane. U drugoj zgradi zatvorenici su patili od gladi. Postupak s uhvaćenim partizanima bio je loš. Uslijed gladi zatvorenici su bili primorani da jedu bajamovo i drugo lišće. Zatvorenici iz veće zgrade, uočili su teško stanje svojih drugova, pa je bilo organizirano sakupljanje hrane, koju su im dodavale drugarice iz prve zgrade.

Preko rodbine i posjetilaca održavala se veza sa terenom. Pisma su se stavljala u kruh, zašivala u torbe ili skrivala u krtole i kompe. Pisalo se s vanjske strane dna zdjelica i porcija. Povremeno su Talijani otkrivali dopisivanje, ali ga nisu mogli sasvim spriječiti. Naročito je dobra veza bila preko omladinke Bebe Marić, koja je kao zatvorenik bila dodijeljena na rad u zatvorsku kuhinju.

U zatvoru se politički radilo vrlo živo. Održavana su predavanja i čitane su knjige marksističkog sadržaja. Među zatvorenicima je bilo vrlo naprednih drugova, koji su bili pokretači i nosioci političkog djelovanja. Oni su svojim primjerom odgajali druge, hrabрили ih i objašnjavali neophodnost i nužnost NOB-e. Ideološko-politički rad nekad bi

trajao i do 3 sata po ponoći. Političkim radom su se isticali Ivan Leko, Ivica Laća, Miloš Uroš, Gojko Momić, koji je bio iz Bosanskog Grahova, te učitelj Žalica i drugi.

Na kninskoj tvrđavi, među zatvorenicima vladalo je iskreno drugarstvo. Dobijena hrana i druga primanja, dijelila su se međusobno. Posebnu pažnju zatvorenici su posvećivali zarobljenim partizanima, koji su se nalazili u drugoj zgradi. Talijani nisu dozvoljavali kontakt s njima, ali se ipak nalazilo načina, da im se pride i pomogne.

Zatvorenici su bili podvrgnuti teroru i nasiljima i lošem postupku od strane karabinjera i od organa koji su vršili saslušanja. Samo nekoliko primjera mogu to da ilustriraju. Jednoga dana doveden je u zatvor Nikola Mirković-Pripuz, seljak iz Kninskog Polja, koji je bio izboden od četnika. Talijani mu nisu dali lijekove. Drugarice iz zatvora oprale su mu rane, odijelo i liječile ga. Spase Damjanović iz Golubića bio je tučen i vezan je morao da trči. Partizan Šipko bio je uhvaćen na terenu. Bio je veoma izmučen i ispačen. Neki zatvorenici nisu jeli svoju hranu, nego su je davali njemu. Jednoga dana pokušao je bježati. Prilikom bježanja pao je niz zidine tvrđave i slomio nogu. Talijani su ga pronašli i strijeljali na tvrđavi. Bilo je više slučajeva fizičkog zlostavljanja. Ženske su također tukli. Jednom su saslušavali Nataliju Kušpilić. Kad se vratila, otkrila je leđa. Bila je sva modra. Jandre Jelić iz Knina, koji je bio zatvoren u drugoj zgradi, također je premlaćen, iako je bio slab i bolestan. I njemu su drugovi donosili hranu.

Zatvorenici su negodovali što se tuku njihovim drugovi i drugarice. Na nagovor najnaprednijih zatvorenika odlučeno je, da se u znak protesta stupi u štrajk gladi. Štrajk je trajao tri dana. Vođeni su razgovori s organima zatvora i od tada je tuča prestala.

Neko vrijeme u području Knina operirala je IV. crnogorska brigada, koja je čak bila sišla u Vrpolje i Topolje. Za vrijeme borbi vladalo je veliko raspoloženje među zatvorenicima. Onda bi se zapjevalo i time davalo oduška veselju.

Među zatvorenicima bilo je drugova, koji su bez straha sipali neprijatelju istinu u oči, ne bojeći se represalija. To je djelovalo na druge zatvorenike, pa i na neprijatelja. Jednom je Leko prišao kapetan karabinjera i rekao mu: Hej, vi učitelju, zašto ste u zatvoru, zašto ne idete vani i ne obavljate svoju dužnost kao učitelj? Leko mu je odgovorio: »Dok ste vi ovdje, ja ću biti u zatvoru. A kad vi odete, onda ću ja ići među narod i vršiti svoju dužnost!«

Drugom zgodom Leko je nekom karabinjeru objašnjavao, kako su partizani na pravom putu i kako je njihova borba opravdana. Nastala je žestoka prepirka između njih dvojice. Leko ne popušta. On dokazuje i bori se za svoj stav. Toga dana Talijani su mnogo vikali na Leku. Ali on je i ovoga puta iznio pobjedu.

Jednoga dana došli su na tvrđavu »vojvoda« Dujić i kaluder

Kalik u pratnji četnika i Talijana. Zatvorenici su prišli prozorima iz rešetaka i prkosno ih promatrali. Na jednom prozoru bio je pop Jovo Miodragović. Kad ga je primijetio kaluder Kalik, upitao ga je, tobože začudeno: »Zbog čega si tu?« »Zbog čega i svi poštteni ljudi ovdje«, odgovorio je odrješito pop Jovo.

Ovdje je iznijeto samo nekoliko detalja iz života i rada zatvorenika kninske tvrđave. Prostor ne dozvoljava da se opišu doživljaji stotina ostalih zatvorenika, koji su prošli kroz kninsku tvrđavu. Građani Knina i kninskih sela, zajedno s drugovima koji su bili iz drugih krajeva, svojim stavom, poštenim držanjem, kroz ovo vrijeme NOB-e, dali su prema mogućnostima znatan doprinos u općoj borbi naših naroda protiv okupatora i domaćih izdajnika.

Andrija Matković

Zaton slavi

Zaton će na veoma svečan način proslaviti Dan Republike, 29. o. m. bit će otkriven veličanstven spomenik palim borcima i žrtvama fašističkog terora ovog sela, koje je u toku Narodne revolucije dalo relativno velik broj boraca. Otkriću spomenika prisustvovat će preživjeli borci ne samo iz Zatonu nego i susjednih sela. U selu je osnovan poseban odbor za zadatak da što potpunije i navrijeme izvrši potrebne pripreme.

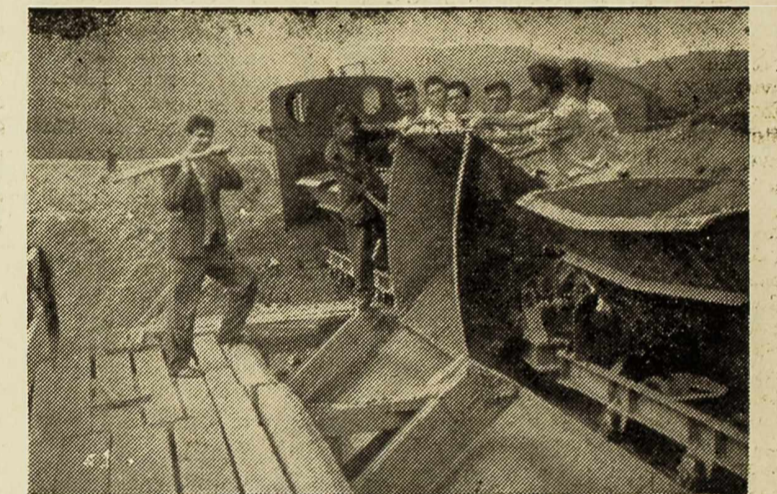
Ovogodišnji Dan Republike Zatonjani dočekuju sa velikim radnim pobjedama. Oni su većim dijelom na dobrovoljnoj osnovi asfaltirali glavni trg u mjestu, proširili ceste, uredili obalu i podigli nekoliko zelenih nasada.

PRIVREDNO SAVJETOVANJE

(Nastavak s 1. strane)

nju tog nesklada osobito značajnu ulogu imati naše komune i organi društvenog upravljanja, što je i razumljivo s obzirom na decentralizaciju i sistem samoupravljanja.

Nastavljajući izlaganje o poljoprivrednoj proizvodnji i boljoj opskrbi grada životnim namirnicama, drug Nikola Sekulić je podvukao potrebu unapređenja poljoprivredne proizvodnje za što našim kotaru postoje zaista velike mogućnosti. U vezi s poboljšanjem te proizvodnje glavnu ulogu bi trebale da odigraju poljoprivredne zadruge, koje je zbog toga potrebno učvrstiti. Jedino takve zadruge bit će u stanju da s uspjehom izvršavaju sve zadatke. On je nadalje skrenuo pažnju na činjenicu, da je tržište loše opskrbljeno, pa je naveo, da je tome uzrok, između ostalog nesnalažljivost trgovačke mreže, koju bi svakako trebalo srediti i učvrstiti te usmjeriti na korišćenje onih mogućnosti koje pruža sam teren. Pritom bi se moralo voditi računa o izgradnji skladišta i objekata za otkup i preradu mlijeka, a isto tako bi trebalo pokloniti mnogo veću pažnju, unapređenju proizvodnje

Omladina na radnoj akciji

čitalačke grupe, predavanja, brojne tečajeve, primanje i čitanje štampe, izlete, ekskurzije, zdravstvene akcije, političke konferencije, individualni rad omladinskih aktivista, a zatim učešće u radu organa društvenog i radničkog upravljanja, raznih

sumnje da će Narodna omladina i dalje ostati jedan od glavnih faktora u izgradnji socijalističkog društva. Snaga naših mišića i um našeg stvaranja je uložena u razvitak naše zemlje — za bolji život naše generacije, a naročito one koja nas neposredno sledi.

ČOVJEK I DRUG

Ležajić Sava pok. Save rođen je 21. II. 1907. u Devrskama. Potječe iz seljačke porodice. Učiteljsku školu pohađao je u Splitu i Dubrovniku. Radi kao učitelj na svom rodnom području sve do pada bivše Jugoslavije.

Još kao omladinac Sava se je družio s naprednim drugovima. Borio se raznim sredstvima za stvar radničke klase. Umnožavao je i rasturao letke, a prikupljao je i pomoć za španske borbe. Protunarodni režimi su ga zbog toga i proganjali.

Dolaskom okupatora, Sava kao pravi narodni učitelj stavlja se u službu NOP-a. Aktivno radi u narodu objašnjavajući mu opravdanost naše Narodnooslobodilačke borbe. U to vrijeme postaje i kandidat KPJ Nakon formiranja udarnih grupa Sava je izabran za komandira. Neprijatelj je doznao za njegov rad. Fašisti ga 1942. zatvaraju u Kistanjama. U zatvoru je na zvjerski način podvrgnut mučenju, ali Sava je šutio. Fašisti ga interniraju na otok Molat, a zatim ga odvoze u logor kraj Rima. Tu ostaje do kapitulacije Italije. Vraća se u domovinu i nastavlja rad za NOP.

U Bukovici postaje član Kotarskog NOO Kistanje. U svibnju 1944. upućen je na Vis da rukovodi jednim tečajem. Na Vis nije nikad stigao. Na Kornatskim otocima uhapse ga Nijemci i odvedu u drniški logor. Netom su četnici popa Dujića doznali gdje se nalazi Sava, odmah su došaptali svojim go-

spodarima tko im se nalazi u rukama. Nijemci odluču da ga objese. Sa još jednim taocem odvoze Sava u Širitovce kod Drniša. Iako svezan, iskače iz kamiona i bježi. Ne uspijeva da se dokopa toliko voljene slobode za koju je i život dao. Pogoden je od neprijateljskog zrna. Premda teško ranjen i pod vješalima Sava ostaje vjeran KPJ i svome narodu. Okupatorske zvijeri vješaju ga 28. VI. 1944. o telefonski stup.

Tako je prestalo da kuca plemenito srce čovjeka, druga i borca Save Ležajića.

Boško Pekić

KOTARSKI ODBOR SSEN ŠIBENIK
čestita
radnom narodu Šibenskog kotara
29. novembra
DAN REPUBLIKE

Naša reportaža

MALA SREDSTVA - VELIKA TVORNICA

Na sjeveroistočnoj periferiji grada, uz glavnu cestu što vodi za Vrljiku i Sinj, na vrlo lijepom položaju izgrađena je tvornica vijaka. Odmah do ceste pružila se upravna zgrada, a desno od nje portirnica i spremište za bicikle. Između niskih zidova izgrađenih u dalmatinskom stilu nalaze se rešetkasta željezna vrata, ulaz u tvornicu, iznad kojih se u polukrugu nadsvodio krupan natpis: Tvornica vijaka Knin.

Ulazim u upravnu zgradu. U hodniku se osjeća zagrijani zrak. Primjećujem, da je sve čisto i uredno. U sobi direktora, kao i u ostalim kancelarijama lijep namještaj i svagdje ozbiljna i radna atmosfera. Nakon kraćeg uobičajenog uvoda, predosmo na stvar.

— Nedavno je izvršen stručni pregled tvornice sa svim njenim pogonima, počeo sam, i komisija je dala ocjenu, da je tvornica sposobna za stupanje u pogon.

— Da, sve je u redu, rekao je direktor Obrad Vukojević, i sa-

nja žica ide na strojeve koji prešanjem izrađuju vijke i matice. Iza toga materijal ide u električnu tunelsku peć radi žarenja. Poslije žarenja vrše se ostale operacije: obrada glave vijka i reduciranje. Tako isto i matice poslije žarenja dolaze na strojeve, gdje se prešaju, a potom na strojeve za narezivanje navoja.

Prema namjeni neki vijci ne prolaze proces žarenja, već se izrađuju na hladno, bez tvorničke obrade.

Gotovi proizvodi se čiste u posebnim dobošima od nečistoće i masnoća i nakon toga se otpremaju na sortiranje i pakovanje. U probnom pogonu je proizvedeno nekoliko desetaka tona gotove robe. Zanimljivo je, da tvornica nema skladišta za smještaj proizvedene robe a to barem za sada nije ni potrebno, jer se izrađeni vijci odmah isporučuju i otpremaju po narudžbi i to u vagonskim pošiljkama. Do sada je najviše gotove robe isporučeno u Split za potrebe brodogradnje, tvornici vagona Smede-

Svaki posjet ovoj tvornici zadržuje i impresionira, čovjek zbilja uživa kad promatra moderni strojni park i ostale instalacije za vodu, struju, plin i paru. Čovjek uživa u saznanju da je u ovom kraju podignut tako suvremen i tako potreban objekt metalne industrije, kojim se Kninjani ponose.

Tvornica ima potreban stručni kadar. To su metalci koji s ponosom i s velikim elanom obavljaju ovaj posao. Strojevi su automati, a inače uslovi rada su vrlo povoljni. Nevjerojatno je koliko ti ljudi vole svoju tvornicu. Među radnicima ima i djevojaka, koje vrlo spretno rukuju strojevima. Svi su oni sretni što je tvornica izrasla tu, gdje su nekad bile njive na kojima je rasla pšenica i kukuruz ili livada sa bujnom djetelinom. A sada će proizvoditi tvornice mnogostruko vratiti i pšenice, kukuruza i djeteline.

Uskoro će tvornička sirena pozivati radnike na posao, sada jedne smjene, a 1956. i druge

Usprkos teškoćama - velik uspjeh poduzeća Luka i skladišta

Poduzeće Luka i skladišta u Šibeniku izvršilo je godišnji plan 55 dana prije roka, što je nesumnjivo velik uspjeh ovog radnog kolektiva s obzirom da radi bez gotovo ikakove mehanizacije. Ono je izvršilo prometa u visini od 340.000 tona uvezene i izvezene robe. Do kraja ove godine se predviđa da će Luka i skladišta premašiti godišnji plan za oko 40.000 tona prometa. Po sveukupnom prometu Šibenska luka zauzima treće mjesto na Jadranu poslije Rijeke i Splita.

U desetmesečnom razdoblju ove godine kroz šibensku luku uvezeno je 85.390 tona ugljena, 102.000 tona pšenice i oko 10.000 tona manganove rudače, dok je izvezeno 13.944 cinkovog koncentrata, 16.624 kromove rude, 20.703 tona barita, gotovo isto toliko olova i oko 10.000 tona antimona i bakra, te ostalog materijala u visini od nekoliko desetaka hiljada tona. U istom razdoblju izvršen je utovar i istovara sa 123 prekoceanska broda i 36 jedrenjaka domaće i strane zastave.

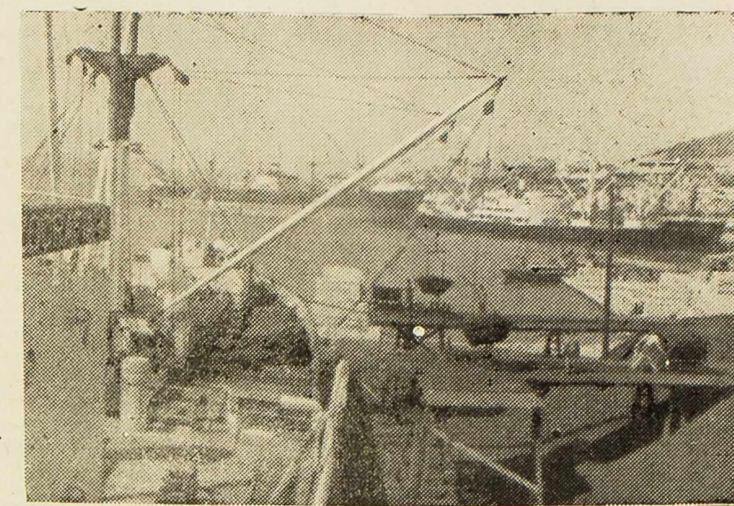
Luka i skladišta ostvarila je 53 dana uštede na brodovima, što je zajednici donijelo dobit od 11.388 dolara (kod istovara i utovara).

Poduzeće je ukupno ostvarilo preko 20.000 dolara, 582 lire sterlinga, preko 17.000 talijanskih lira i 346 švedskih kruna.

Ovaj napis bio bi nepotpun, kad bi propustili spomenuti i veliko zalaganje cijelog radnog kolektiva ovog poduzeća, koje se bori sa mnogim objektivnim teškoćama. U sklopu poduzeća radi 18 brigada, koje pojedinačno svaka prebacuje normu za oko 7 do 8%. Jedna od najboljih brigada svakodnevno izvršava normu za oko 117%. To je I. radna brigada pod vodstvom brigadira Nikole Klarića. Za ovom brigadom ne zaostaju mnogo ni ostale, koje sa puno elana i samoprijedora izvršavaju postavljene zadatke. Za razliku od prošle godine, kad je poduzeće izvr-

šilo sveukupan promet u visini od 323 hiljade tona prometa, ove godine zabilježen je daleko veći

uspjeh, što je rezultat bolje organizacije posla i većeg zalaganja svih radnika i službenika.

Izvršen godišnji plan u Tvornici elektroda i ferolegura

I treće poduzeće na području Šibenika postiglo je velik uspjeh — godišnji plan izvršen je 45 dana prije roka. Radni kolektiv Tvornice elektroda i ferolegura izvršio je do 15. o. m. proizvodnju u visini od 13.800 tona različitih proizvoda. Amorfni elektroda proizvedeno je u postotcima 92,9, amorfni masa 98,8, feromangana 92,6, silikokalcija

64,2, ferovolframa 79,3, silikomangana oko 160% i t. d. Prema sadašnjoj situaciji predviđa se da će sveukupni godišnji plan do kraja ove godine biti premašen. I u ovoj tvornici je izvršenje godišnjeg plana prije roka uslijedilo kao rezultat bolje organizacije posla i većeg zalaganja cijelog kolektiva.

Deset godina »Izgradnje«

U ovoj godini i kolektiv »Izgradnja«, građevno poduzeće iz Šibenika slavi desetogodišnjicu svog osnutka. Od male režijske grupe za popravak bolnice u Šibeniku, ondašnji Okružni NOO u

listopadu 1945. godine osniva »Okružno građevno poduzeće« s ispostavama u Kninu i Drnišu. Prvi zadaci novoosnovanog poduzeća bili su: obnova popaljenih sela, škola, osposobljavanje puteva i mostova, te nastavak na popravku šibenske i kninske bolnice. Poduzeće u 1948. godini prilazi već zamašnjim zadacima. Ono podiže lučku skladišta u Šibeniku za preuzimanje prispjele »UNRRA« robe, rad na rekonstrukciji pošte u Šibeniku, gradi pristane Krka i Ugljenara, betonski kolovoz do pristana Dobriča i niz drugih zadataka.

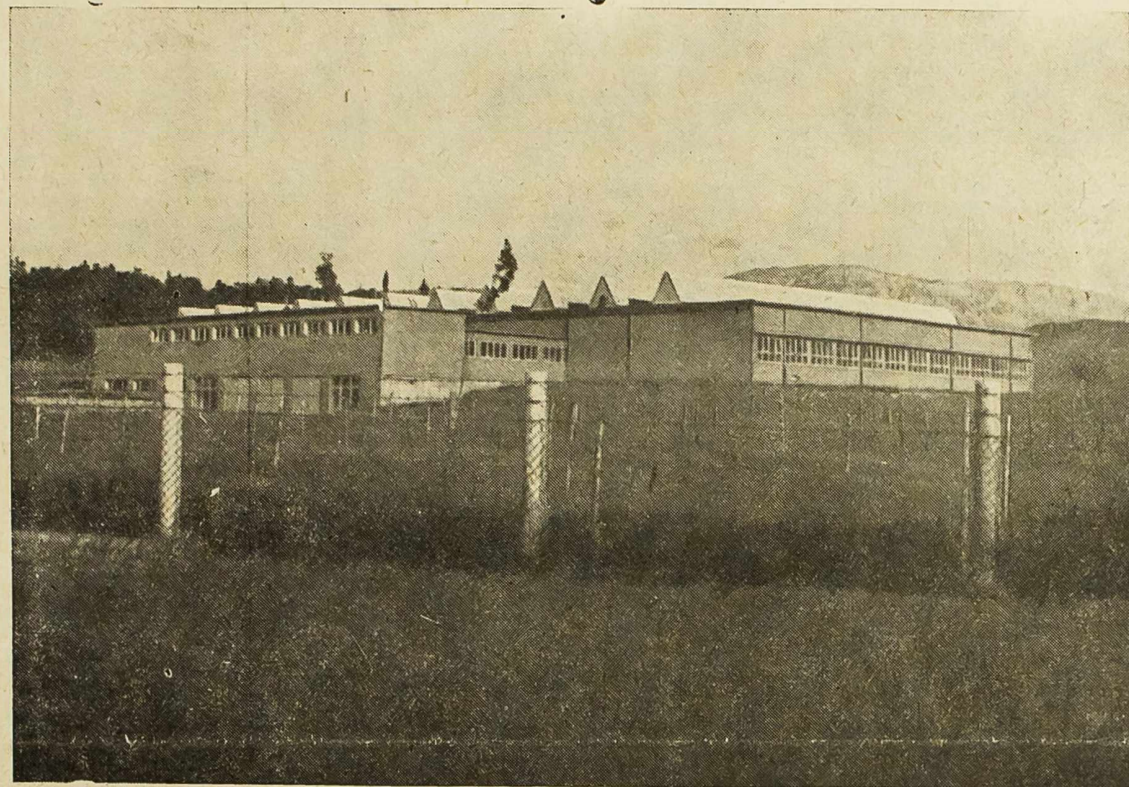
U 1947. godini poduzeće preuzima već planske zadatke kako za obnovu zemlje tako i za povećanje privrede, kao što su radovi u Tvornici elektroda i ferolegura, izgradnja tvorničkog naselja za Tvornicu glinice i aluminijska u Lozovcu i rekonstrukcija hidrocentrale Manojlovac, izgradnja obale za »Šipad«, radničko naselje za Tvornicu elektroda i ferolegura i niz drugih objekata.

U tom periodu nameće se pitanje stvaranja potrebnih kadrova, nabava mehaničkih i osnovnih sredstava. U narednim godinama poduzeće se povećava, kako kadrovima, tako i mehanizacijom i osnovnim sredstvima. Ono preuzima sve veće i zamašnije radove, širi svoj djelokrug rada do Trogira i Zadra, te u 1950. godini ostvaruje najveći bruto produkt, kada započinje jedan od najzamašnijih zadataka: izgradnja vodovoda. Poduzeće u toj godini uspiješno dovršava izgradnju mlijeva u Kninu i Strmici kao i most preko Cikole u Drnišu. Ono stvara mogućnost da se rekonstruiraju veliki objekti u Šibeniku: katedrala i Gradska vijećnica. Sa mnogo napora uspjelo je ta dva objekta sačuvati, odnosno dovesti u prvobitno stanje, zahvaljujući grupi klesara, koji su vjerno reproducirali ono, što je uništeno zub vremena.

Prilazi se sve većim i zamašnjim zadacima, te se poduzeće orijentira i na izgradnju velikih industrijskih objekata. Isto tako ono podiže stambene zgrade u Šibeniku, Zadru, Kninu, Trogiru i Rogoznici.

U ovoj godini pripojenjem Pomorskog građevnog poduzeća, ono je u mogućnosti, da vrši veće pomorske radove. Poduzeće se razvija i širi, nabavlja suvremeniju mehanizaciju, kako bi u današnjem privrednom sistemu gdje se radovi dobivaju isključivo putem licitacija, bilo sposobno konkurirati i što ekonomičnije graditi.

U periodu svog opstanka poduzeće je izgradilo bezbroj stručnih kadrova, te je danas u mogućnosti preuzeti i najzamašnije zadatke kako u Šibeniku tako i van njega.

Tvornica vijaka u Kninu

da čekamo odluku NO-a općine, da se može izvršiti konstituiranje poduzeća. Kad to uslijedi, birat će se radnički savjet i upravni odbor. Mi se spremamo, da početkom nove godine stupimo u normalnu proizvodnju. Do sada smo bili u probnom pogonu. I taj period, nakon raznih objektivnih teškoća, ali i uspjeha, je pri kraju. Sada ćemo konačno postati uistinu proizvodno poduzeće i ne ćemo više biti na »tuda izdržavanju«. Postat ćemo svoji, odnosno radit ćemo za zajednicu, kojoj su toliko potrebni naši proizvodi.

— Da li bi nešto mogli reći o gradnji tvornice?

— Ova tvornica se je počela izgrađivati 1952. godine. Gradilo se polagano i postepeno. Za vrijeme izgradnje nekada su izbijale ozbiljne smetnje i zapreke, ali eto, sada je sve to savladano i sve to pripada prošlosti. Tvornica je građena po montažnom principu. Gotovi blokovi, dijelovi i traverze dizali bi se gore, montirali i vezivali. Inače za cjelokupno izgradnju potrošeno je nešto više od 850 milijuna, što nije mnogo. I po tome ova tvornica dolazi u red najjeftinijih, koje su kod nas podignute. I kad smo, pravdajući utrošene kredite, izvještavali Privredni savjet republike, nisu nam vjerovali. Mislili su, imademo neko »divlje« poslovanje i da krijemo stvarni utrošak novca. Kad su došli na lice mjesta, uvjerali su se, da je točno što smo im javljali.

Pošto sam želio razgledati tvornicu, oprostio sam se od drugara i napustio upravnu zgradu.

Pri razgledanju tvornice najbolje je ići onim putem kako teče proces proizvodnje. I tako sam najprije stigao do otvorenog skladišta robe. To je valjana čelična žica u kolutima ili u kpkama, koja je namjerno izložena vremenskim utjecajima. Tu žica kisne i hvata je rđa. No, to sve ima svoje opravdanje. U blizini, također na otvorenom, nalazi se cisterna u kojoj je sumporna kiselina. Dakle, žica koja stoji vani ide u posebnu prostoriju, gdje se vrši površinsko čišćenje u naročitim kadama i korinama pomoću razblažene sumpurne kiseline. Odatle ide očišćena žica u glavnu halu na strojeve za vlačenje. Poslije vlače-

revo, tvornici »Rade Končar« Zagreb i »Litostroju« Ljubljana. Inače za proizvodnju ove tvornice vlada velik interes na domaćem, a i na stranom tržištu. Zato ova tvornica ima veliku perspektivu.

Uz glavnu halu nalazi se moderna alatnica sa potpunom novim strojevima, zatim kalionica i varionica. Postoje uređaji za mehaničko i kemijsko ispitivanje materijala. To su sve najsuavremeniji uređaji, uključujući projekcioni aparat francuske izrade. Po izlasku iz hale čistim hodnikom se dolazi do prostorijsa garderobom u kojoj su ormarici za odijela, umivaonici s ogledalima, tuševi i stolovi. Nedaleko je sala za konferencije i sastanke, a vani u posebnoj zgradi nalazi se kotlovnica, koja podzemnim cijevima grije sve tvorničke prostorije.

smjene. Onda će se ujutro rano, a i uveče kroz kninsku noć, pisak sirene miješati na lupom i klopotanjem strojeva sa pjesmom tvorničkih zvučnika, a pokraj zelenih površina i tvorničkih travnjaka i staza smjenjivat će se oni koji napuštaju posao i oni koji dolaze da ih zamijene.

Danas na vitkim jarbolima oko tvornice viju zastave. Na njenim krovovima u crvenoj boji svijetle se ime Tita i velika parola u čast Dana Republike.

Danas je praznik. Mašine miruju, ali tvornica bliješti u moru fluorescentnog svijetla, koje se odražuje u visinama i u hladnoj vodi Orašnice. Osvijetljeno je i ukrašeno ime tvornice, koja će svojim proizvodima pronijeti ime ovoga grada i ovoga kraja.

— M —

Prve tone aluminijska za inozemstvo

U prvoj polovini ovog mjeseca radni kolektiv Tvornice glinice i aluminijska u Lozovcu postigao je dosad najveću proizvodnju. Dok je lanijske godine u odjeljenju glinice proizvedeno oko 3600 tona, a u odjeljenju elektrolize oko 2800 tona aluminijska, dotle je ukupna proizvodnja u ovoj godini u oba odjeljenja povećana za oko 30%. Tako je do 15. o. m. proizvedeno 4100 tona glinice i 3200 tona aluminijska. To je u prvom redu rezultat velikog zalaganja čitavog radnog kolektiva tvornice, kao i redovitog snabdijevanja tvornice električnom energijom. Tome je mnogo pridonio i dobar izbor boksita koji je primjeren postojećim postrojenjima, tako da je postignut zamašan uspjeh ne samo u kvantitetu već je i kvalitet glinice u priličnoj mjeri poboljšana. Povećanje proizvodnje osobito se osjetilo uključivanjem postrojenja tvornice na dalekovod Jablanica.

Uspjeh kolektiva je nesumnjivo velik utoliko više, što poslije rata nisu dobivene nikakove investicije, već je vlastitim sredstvima podigao objekt iz ruševi-

na i tako omogućio da oba odjeljenja čim prije prorade. Okupator je ostavio tvornicu u dosta teškom stanju. Trebalo je pritom uložiti mnogo napora. No radni kolektiv je u relativno kratkom vremenu to s uspjehom obavio. I umješnost stručnjaka došla je ovdje do izražaja, kako bi postojeća postrojenja doveli u ispravno stanje. Sve je to obavljeno krajnjim zalaganjem i uspjeh nije izostao.

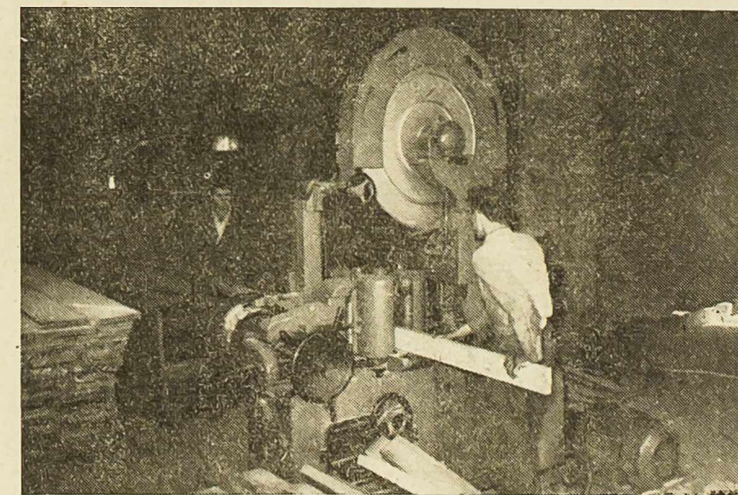
U ovim poslijeratnim godinama proizvodi tvornice bili su namjereni isključivo domaćim potrebama. Do lanijske godine to je bila jedina tvornica aluminijska u našoj zemlji. Izgradnjom tvornice aluminijska »Kidričevo« prvi put su se ove godine pojavili na tržištu proizvodi i te tvornice. U narednoj godini tvornica glinice i aluminijska u Lozovcu po prvi puta će plasirati svoje proizvode u inozemstvu. Količina izvezenog aluminijska će se iz godine u godinu sve više povećavati. To će opet zavisiti u prvom redu o zalaganju čitavog radnog kolektiva tvornice.

Preorijentacija na finalne proizvode

U poslijeratnim godinama u našim sumama posječene su ogromne količine drva, tako da je sječa bila dvostruko veća od prirasta šuma. Uslijed toga se šumski fond smanjivao, a u nekim krajevima naše zemlje čak je i potpuno nestao. Takav tempo sječe bio je diktiran ekonomskim teškoćama, a u ranijim godinama, pa još i danas, izvozom drveta se ostvario najveći dio deviznih sredstava.

je 80%. Po svemu sudeći godišnji plan će biti ne samo izvršen, već i premašen. Boljom organizacijom rada, preuređenjem i modernizacijom strojnog parka, kao i većim zalaganjem radnika postignuti su baš takvi rezultati. Jedan od faktora za povećanje proizvodnje čini i prijelaz na rad u normi. Praksa je pokazala da je takav način u finalnoj proizvodnji vrlo dobar.

Prošle godine poduzeće je pre-

Iz pilane i tvornice sanduka

Teškoća u pomanjkanju sirovina imala je i tvornica sanduka. Uslijed tako nastalih okolnosti prišlo se smanjenju kapaciteta pilane, a povećanju onoga finalne proizvodnje. To se povećanje kretalo ovako: u 1953. proizvedeno je 1.113 m³, u 1954. godini 1.630 m³ sandučnih garnitura. Medutim, za godinu 1955. planirano je 2.200 m³ sandučnih garnitura. Do konca listopada ove godine proizvedeno je 1.772 m³ ili 97% računajući desetmesečni plan proizvodnje, a u odnosu na godišnji plan izvršeno

ko »Šipada« Sarajevo počelo izvoziti »Jaffa« sanduke za Izrael, doduše ne u velikim količinama. Na domaćem tržištu poduzeće je steklo dobar renome i ima vezu sa svim interesima za ambalažu u zemlji, a pojavljuje se i kao ozbiljan konkurent ostalim proizvođačima sanduka. Na putu preorijentacije, ono je do danas, iako uz velike napore, učinilo dosta, a tim putem će i dalje nastaviti, tj. do potpunog i modernijeg strojnog parka, a s tim u vezi i jeftinije proizvodnje.

KOTARSKI KOMITET SK ŠIBENIK

čestita

radnom narodu kotara

DAN REPUBLIKE

želeći im još veće uspjehe u socijalističkoj izgradnji

Vijesti iz naših općina

Skradin

Korisno savjetovanje organizacija SSRN

U prepunoj sali Općinskog narodnog odbora Skradin održano je 13. ovog mjeseca prošireno savjetovanje SSRN općine Skradin. Savjetovanju su prisustvovali, pored članova Socijalističkog saveza, i predstavnici svih masovnih i političkih organizacija, kao i poslovni upravitelji poljoprivrednih zadruga te općinski odbor. Na savjetovanju je razmotreno pitanje novih privrednih mjera i zadataka članova Socijalističkog saveza, kao i organizaciono stanje SSRN na području općine.

O novim privrednim mjerama u našoj zemlji kao i provođenju tih mjera na općini govorio je Ivan Babić. Pored ostalog, drug Babić je istakao značenje zaključaka o ekonomskoj politici s nedavno održanog savjetovanja pod predsjedništvom druga Tita u Beogradu. Drug Babić se zatim osvrnuo na našu općinu i njen buduću privredni razvitak, kao i na neke nedostatke u poslovanju poljoprivrednih zadruga.

U diskusiji je konstatirano da se je malo učinilo na unapređenju poljoprivrede i stočarstva na ovom području. Ljudi su orijentirani samo na uzgoj vinove loze i ako bi mnoge druge kulture još bolje uspijevale i s

manje truda davale bolji urod. Zapažene su mnoge slabosti u poslovanju poljoprivrednih zadruga, vršenju otkupa i kreditiranja članova zadruga.

Predsjednik općinskog odbora SSRN-a drug Živojini Dragović iznio je sadašnje stanje u organizacijama SSRN-a. U nekim mjestima ove općine je slaba politička aktivnost. Političke konferencije se gotovo nikad ne održavaju, a ljudima se ne objašnjava značenje novog komunalnog čistaonica i novih privrednih mjera. Članovi SK-a morali bi u tome biti aktivniji. Mali broj članova Saveza aktivno radi u organizacijama SSRN-a, što je jedan od glavnih uzroka slabosti osnovnih organizacija SSRN. Članovi SSRN-a se slabo zalažu na prosvjetovanju sela. Malo je otvoreno čitaonica i knjižnica. Tamo gdje su one otvorene treba zahvaliti prosvjetnim radnicima. Na općini postoje samo dvije čitaonice koje redovno rade, a to su u Braškovicima i Gračacu.

U diskusiji su učestvovali drugovi Petrović Andrija, Lalić Ignjatija, Barišić Andrija, Skrobota Dmitar, Pačić Joso, Pavasović Gojko i drugi.

M. Vukičević

Drniš

Savjeti potrošača u trgovini

Nedavno je Savjet za privredu NO-a općine Drniš razmatrao neka privredna pitanja sa područja općine.

Mnogo se diskutiralo o fondu za unapređenje poljoprivrede, koji prema planu za 1955. godinu iznosi 7.543.000 dinara. Da bi se taj fond, koji je u cijelosti prihvaćen, racionalno koristio, osnovana je komisija koja će o tome voditi brigu.

Iznijete su i nepravilnosti u pogledu rigolanja traktorima. Ispitivanja je komisija, koja će voditi računa o radu traktorske stanice. To je bilo potrebno učiniti, jer se pokazalo da radovi na rigolanju zemljišta pojedinih poljoprivrednika po neki put nisu izvršeni najbolje.

Govorilo se također i o važnosti turizma za Drnišku općinu. Predloženo je da se osnuje komisija, koja bi se bavila pitanjima iz oblasti turizma.

Nakon što su izabrane komisije za rješavanje eventualnih sporova, koji bi mogli nastati pri otkupu duhana između Duhanske stanice i proizvođača, te one koja će razmotriti pitanje određivanja dana za zajmove, diskutiralo se o radu mlinova, naplati taksa i o usuru. Ustanovljeno je, da postoje nepravilno izdate dozvole za mlinove, da se ne vode propisane knjige o meljavu. Sve je to pridonijelo da se prilikom meljave događaju mnoge nepravilnosti. Predsjednik NO-a općine Miro Kuhač, koji je također prisustvovao sastanku, govorio je o propustima i slabom radu aparata odjela za privredu. Predložio je, da se u roku od 8 dana oduzmu one dozvole koje su nepropisno izdane. Zaključeno je, da se dozvole oduzmu svima onima, koji lično ne rade u mlinovima, već iskorištavaju tuđu radnu snagu.

Diskutiralo se i o osnivanju savjeta potrošača u trgovini. U

tvrdeno je, na primjer, da dosad ni jedna trgovačka radnja nije dala prijedlog za stvaranje takvih savjeta. Zaključeno je, da se predložiti NO-u općine da u sporazumu sa Socijalističkim savezom, izabere savjet potrošača za svaku samostalnu trgovačku radnju.

Na kraju je odlučeno, da se u trgovačkim radnjama uvede samsatno radno vrijeme.

OTKUP DUHANA

Sredinom o. m. počeo je otkup duhana na drniškom području. Dosad je otkupljeno više nego što je planom bilo predviđeno, i to s razloga, jer su proizvođači, radi slabih vremenskih prilika, svoj duhan predali prije određenog roka.

Ovih dana komisija za otkup nalazi se u Zadru i Benkovcu radi otkupa duhana na tom području.

DACI PREGLEDALI UGLJENOKOP SIVERIĆ

Nedavno su učenici prirodoslovnog seminaru VI. razreda gimnazije u Šibeniku posjetili ugljenokop u Siveriću, gdje im je prikazan rad rudnika. Uslijed lošeg vremena nije bio dozvoljen silazak u rov, te su se daci morali zadovoljiti samo objašnjenjima. Temeljito su se upoznali s tehničkim teškoćama na koje rudari nailaze u rovu. Po želji učenika pruženo im je objašnjenje o metodama rada, kapacitetu rudnika i kaloričnosti ugljena. Nakon toga se diskutiralo o socijalnim uvjetima za život rudara ranije i danas.

Taj posjet rudniku mnogo će pomoći učenicima prirodoslovnog seminaru u obradivanju teme »goriva«. (I. S.)

Oklaj

U Bogatiću pokrenuto pitanje elektrifikacije

Prošlog tjedna održan je sastanak Općinskog odbora SSRN kome su prisustvovali kao gosti: Mijo Lemo, narodni zastupnik, Smiljan Reljić, tajnik Kotarskog odbora SSRN, Miro Glujić, sekretar Općinskog komiteta SK.

Referat o radu organizacije podnio je predsjednik Ivan Duvančić, a poslije toga razvila se diskusija. Uočeno je da su osnovne organizacije mogle mnogo bolje raditi. Ima čak i takovih čije se djelovanje gotovo i ne osjeća (Puljane, Ljubotić). Osnovne organizacije u Mretovu, kao i ona u Bogatiću radile su nešto bolje. Organizacija SSRN u Bogatiću organizirala je zbor birača, na kome je pokrenuto pitanje elektrifikacije, kao i gradnja ceste od rudnika »Foče« do »Kumarove«. Među boljim organizacijama je osnovna organizacija u Oklaju. Zaključeno je da općinski odbor

SSRN mora ubuduće više voditi brigu o radu osnovnih organizacija.

Krajem ovog mjeseca održat će se sastanci osnovnih organizacija, a početkom idućeg mjeseca godišnja skupština. Na kraju su govorili drugovi Lemo i Reljić.

Za predsjednika Općinskog odbora SSRN izabran je Markiša Pokrovac, jer je dosadašnji predsjednik preuzeo novu dužnost.

OTVARANJE NARODNOG SVEUČILIŠTA

U Oklaju je ovih dana formirano Narodno sveučilište u kojem su obuhvaćeni svi prosvjetni radnici sa područja općine, kao i ostali kulturni i javni radnici. Prvo predavanje u okviru Narodnog sveučilišta održat će se krajem ovog mjeseca, a ostala svakih petnaest dana.

H. K.

Knin

Mogućnosti osnivanja tkalačke radionice

Pitanje osnivanja tkalačke radionice u Kninu nije najnovijeg datuma. Također nije potrebno ni mnogo dokazivati od kolike bi to koristilo bilo. Izrađujući svoje proizvode u narodnom stilu i karakteristične motive ovoga kraja, koji se odlikuje bogatstvom ornamentike, boja i šara, radionica bi dala izvanredan doprinos očuvanju etnografskog blaga, koje ne smije da se preda zaboravu, već da se brižljivo njeguje ta vrijedna grana domaće radinosti. U vezi s tim priličan broj žena i djevojaka našao bi zaposlenje u tkalačkoj proizvodnji. S privrednog gledišta bile bi mnogostruke koristi, jer se ti proizvodi mogu dobro prodati na našem tržištu, a također i u inozemstvu, jer za takve radove postoji veliki interes i potražnja.

U svemu vrlo korisna zamisao, koja čeka ostvarenje. Ali ovdje, kao i u drugim pothvatima, potrebna su novčana sredstva. Računa se da bi za potrebe ove radionice bilo potrebno oko 1.500.000 dinara, što ne predstavlja veliki iznos, kad se zna, da bi se to kroz najkraće vrijeme isplatilo.

Traži se investitor. Niža domaćinska škola u Kninu, od koje potječe ova inicijativa, nije u stanju da taj pothvat financira. Ne bi li to mogla poljoprivredna zadruga u Kninu ili stočarska zadruga? Ili tkalačku radionicu formirati kao samostalno poduzeće, kojemu bi trebalo staviti na raspoloženje potrebna novčana sredstva. Iz toga bi trebalo nabaviti tkalačke stanove i tare. Bila bi potrebna češljaonica i predionica, uređaji za bojadisanje vune i centrifugalna sušionica.

Ako se ne bi mogla dobiti sva potrebna financijska sredstva, a ono barem u etapama.

Pitanje prostorija za rad ne bi predstavljalo neku smetnju. Stručni kadar je osiguran.

Kolika je potražnja za proizvodima tkalačke radinosti poka-

PRIPREME ZA UMJETNO MRIJEŠENJE POTOČNE PASTRVE

U vodama Krke živi nekoliko vrsta pastrva. Najraširenija je potočna pastrva ili zubača. Osim nje postoji pastrva lovkarića i pastrva mekousta ili zloustu.

Sve vrste pastrva koje žive u Krki prilično su potamanjene, a da bi se povećao riblji fond prošle godine je izgrađeno mriještilište, kojemu je zadatak da na umjetni način vrši mriješćenje svih ugroženih vrsta. U mriještilištu se već vrše pripreme za umjetno mriješćenje potočne pastrve, jer se ona počinje mriješćiti u toku mjeseca prosinca.

Prošle godine umjetno mriješćenje zloustu dalo je dobre rezultate. Radi usavršavanja u tom poslu Ribolovno društvo u Kninu uputit će jednog svog člana u Ličko Lešće, gdje će se ovih dana održati tečaj ribogojaca na kome će polaznici imati prilike da u praksi vide i nauče radove oko hvatanja i mriješćenja pastrve. Ako vremenske prilike budu povoljne i uhvati se dovoljno matica ženke, ove godine se namjerava u kninskom mriještilištu izmriješćiti do 100.000 komada ikre, što će svakako mnogo pridonijeti da se u Krki i njenim pritocima poboljša riblji fond.

POŽAR U PADANAMA

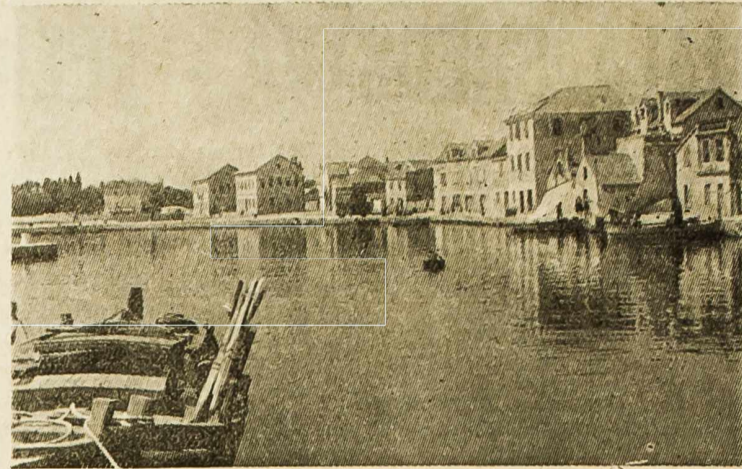
17. o. m. izbio je požar na stovarištu drvene grade u Padinama. Kako je te noći duvala jaka bura, to se je vatra brzo širila. Zahvaljujući brzom intervenciji vatrogasaca iz Knina, požar je bio ubrzo lokaliziran i na kraju ugašen. Priočinjena je znatna šteta.

KINO DOMA JNA PRIKAZUJE: ALIBABA I ČETREDESET HAJDUKA — francuski film. LAZNI CAR — domaći film.

Svojim čitaocima i suradnicima

„SIBENSKI LIST“

čestita
DAN REPUBLIKE

Pogled na Vodice

Kistanje

Zdravstvena služba u Bukovici

Područje Bukovica na kojem živi oko 20.000 stanovnika pripada zdravstvenom centru u Kistanjama. Taj centar, međutim, za vrijeme bivše Jugoslavije nije mogao da zadovolji zdravstvene potrebe stanovništva. Tek nakon oslobođenja prišlo se poboljšavanju zdravstvenih prilika u tom kraju i na tom polju je dosad dosta toga učinjeno.

Osnivanjem Kistanjske općine pojavili su se i složeniji zadaci na polju zdravstva, a koje je trebalo rješavati. Kistanje danas ima zdravstvenu stanicu u kojoj je zaposlen liječnik, bolničarke, primalja i medicinska sestra. Zahvaljujući pomoći narodne vlasti nabavljen je i rentgen domaće izrade. Korist tog aparata je izvanredno velika, jer je sad otpala potreba da bolesnici odlaze u Knin ili Šibenik na rentgenski pregled. I Republički zavod za socijalno osiguranje pružio je ambulanti osjetnu novčanu pomoć. Iz tih sredstava nabavljena su i ambulantska kola, a osim toga će se pribaviti najpotrebniji instrumenti i proširiti laboratorij. I od međunarodne organizacije Unicef ambulanta je dobila kompletnu opremu koja će se upotrebiti u savjetovalištu za majke i djecu, odnosno za trudnice. Kako do sada nisu osigurane odgovarajuće prostorije, savjetovališta još ne radi.

Na području općine postoji ambulanta i u Devrskama, u kojoj se obavlja liječnički pregled dva puta tjedno. Kad stignu ambulantska kola, liječnik će obilaziti i Ervenik, najudaljenije mjesto

na općini. Pored tih nesumnjivo pozitivnih rezultata, potrebno je svakako izmijeniti one momente, koji ustvari negativno djeluju na zdravstvene prilike u Bukovici. Naime, poslije oslobođenja bila je otvorena ljekarna koja je više manje zadovoljavala potrebe tog kraja. Međutim, ima već 10 mjeseci da je ona zatvorena. I sad pacijenti s pravom postavljaju pitanje »čemu zdravstvena stanica i liječnik, kad se ne može doći do ljekovca«. Zapravo, lijekovi se mogu nabaviti ali u Kninu ili Šibeniku. Takvo stanje može imati i težih posljedica osobito za teže bolesnike, kojima je lijek hitno potreban. Upravo zbog toga je i nužno da se nadležni organi pobrinu za otvaranje ljekarne za što postoje svi uvjeti.

Boško Pekić

OTVORIT ĆE SE ŠKOLSKE KUHINJE

Jedna komisija Savjeta za narodno stravlje i socijalnu politiku NO-a općine Kistanje obišla je nedavno sve škole na području općine radi organiziranja školskih kuhinja. Kuhinje će se otvoriti u deset škola, koje će početi raditi početkom prosinca.

Tu akciju će pomoći i Općinski odbor Crvenog križa, koji je već nabavio posude za tri školske kuhinje. Odbor Crvenog križa će također osigurati kuhinjama sir, maslac, kakao i mlijeko u prahu.

Pripreme za otvaranje školskih kuhinja su u toku. (D. Š.)

Potreba izgradnje Zanatskog doma

Nedavno je formiran inicijativni odbor u vezi priprema za osnivačku skupštinu Kotarske zanatske komore.

Zanatska komora Šibenik formirana je 1950. godine i nastavak je ranijih zanatskih udruženja. Opći Zakon o zanatstvu, koji je udario temelje ovakvih organizacija zanatlija, predstavljajući značajan korak u razvitku zanatskih udruženja. U novoj organizaciji našli su se okupljeni zanatlije svih društvenih sektora.

S obzirom na novo komunalno uređenje nametnulo se i pitanje prilagodavanja postojećih zanatskih komora u Šibeniku, Drnišu i Kninu novoj komunalnoj organizaciji, pa je u tom smislu održan sastanak inicijativnog odbora, koji će pripremiti osnivačku skupštinu Komore.

Komora u sadašnjim našim prostorijama predstavlja važan faktor za unapređenje zanatske radinosti. U njenu kompetenciju pada niz pitanja, koja su nekoć rješavali organi vlasti. Predstojeći preuzimanje zaključivanja naukovnih ugovora, polaganja pomoćničkih ispita i niza drugih poslova. Komore postaju ne samo organizator zanatstva, već treba da razviju sve oblike rada na unapređenju zanatske radinosti.

Na području novog kotara ima preko 700 zanatskih organizacija sa 1350 uposlenih zanatlija, a sveukupni društveni produkt zanatstva za 1955. godinu iznosi oko 593 milijuna dinara, pa već te cifre pokazuju koju privrednu i društvenu funkciju ima zanatstvo na našem kotaru.

Međutim, do danas nije riješeno pitanje Zanatskog doma. Kao što je poznato, pred dvije godine kupljena je zgrada na trgu Bratstva i jedinstva, ali je

ista djelomično zauzeta jednim stanom, tako da se nije moglo preći na adaptiranje i uređenje zgrade, iako su sredstva za to postojala. Uprava Komore u nekoliko je navrata zainteresirala stambene organe za rješavanje tog pitanja. To bi bilo moguće riješiti uspokojenjem teškoj stambenoj situaciji u gradu, s obzirom, da će napuštanjem sadašnjih prostorija stambeni fond dobiti na raspolaganje jedan kompletan stan. Po ispražnjenju prešlo bi se na uređenje i adaptiranje zgrade, za čije uređenje svaka zanatska organizacija obaveže dati dobrovoljni udjel u radnoj snazi, dok su novčana sredstva za nabavu potrebnih materijala i namještaja osigurana.

Nije potrebno isticati, da sadanje prostorije ne odgovaraju ugledu, koje naše zanatstvo ima u gradu i kotaru, a da se i re govori o tome, da ovakove prostorije onemogućuju svaki rad sa zanatlijama. U novim prostorijama našli bi zanatlije ugodan i kulturni kutić za međusobni dođir i omogućio bi se politički i društveni život zanatlija. Iluzorno je govoriti o potrebi angažiranja samih zanatlija u radu Komore, bilo kroz sekcije, savjete i komisije, ako ne postoje prikladne prostorije, gdje se mogu zanatlije okupiti.

Stoga bi bilo potrebno, da stambeni organi osiguraju čim prije preseljenje jednog stanara iz kupljene zgrade, kako bi nova organizacija, koja će biti formirana za čitav prostor našeg kotara, mogla da uspješno razvije svoju djelatnost. Stambeni će organ poslije uređenja doma dobiti na raspolaganje jedan stan u sadanjim prostorijama Komore.

V. V.

IZ SOCIJALNOG OSIGURANJA

Uvjeti sticanja dodatka na djecu

Uredbom o dodacima na djecu koja je objavljena u Sl. listu br. 36 od 10. VIII. 1955. g., a čije će se odredbe primjenjivati od 1. I. 1956. g. unijeto je dosta novosti u ostvarivanju prava na dodatak za djecu. Nova Uredba uspjela je obuhvatiti mnogo slučajeva koji nisu ranije razrađeni. Kako se ti novi propisi o dodatku na djecu vrlo slabo poznaju, a izgleda da se za njih vrlo malo zanimaju korisnici, to želimo ove upoznati s izvjesnim propisima iz ove oblasti.

KORISNICI DODATKA

Pravo na dodatak za djecu imaju radnici i službenici, (ako su zaposleni sa punim radnim vremenom), lica koje se bave samostalnom profesionalnom djelatnošću, ako su socijalno osigurana po posebnim propisima ili ugovorima, uživaoci ličnih penzija i invalidnina ili grupe (kojima je smanjena radna sposobnost preko 50%), djeca koja su uživaoci porodičnih penzija, djeca na višem školovanju kojima je porodična penzija prestala, jer su navršila 24 g. života, ukoliko ispunjavaju ostale uslove dodatka za djecu. Deca, uživaocima penzije pripada dodatak samo lično za njih, a ne i za njihovu djecu.

Pravo na dodatak zadržavaju radnici i službenici i poslije prestanka radnog odnosa za vrijeme uzivanja materijalnog osiguranja po propisima o materijalnom osiguranju lica koja se privremeno nalaze izvan radnog odnosa, zatim za vrijeme služenja vojnog

roka ukoliko je radni odnos prestao zbog odlaska u stalni kadar i za vrijeme redovnog školovanja, na koje su upućeni od strane državnog organa, ustanove, privredne ili društvene organizacije. Ratni vojni invalidi i mirmodopski vojni invalidi imaju također pravo na dodatak za djecu pod istim uslovima kao i ostali korisnici.

NA KOJU DJECU PRIPADA DODATAK

Pod djecom podrazumijeva se dijete rođeno u braku, izvan braka, usvojeno dijete, pastoriče, unuče i tuđe dijete bez roditelja. Na tu djecu se ostvaruje dodatak ukoliko ih korisnik stvarno uzdržava. Za dodatak na tuđe dijete bez roditelja potrebno je, da odnos uzdržavanje nije privremen (dijete došlo u grad radi školovanja ili slično) nego trajan, t. j. da je korisnik uzeo dijete u svoje domaćinstvo kao hranjenika.

Dodatak pripada na svu djecu do navršene 15. g. života bez obzira da li se dijete nalazi na školovanju (a ne do 14. g., kao dosad). Za djecu koja se nalaze na obaveznom osmogodišnjem školovanju pripada dodatak do konca školovanja, ali najduže do konca one kalendarske godine u kojoj dijete navršava 15. g. života. Iznimno, dodatak se ostvaruje bez obzira na godine života na djecu koja se nalaze na obaveznom osmogodišnjem školovanju ukoliko su djeca palih boraca, djeca žrtava fašističkog terora i ona koja su žrtve fašističkog terora.

Za djecu na školovanju na fakultetima, višim školama i akademijama dodatak pripada do konca propisanog školovanja, ali najduže za onoliko vremena po svršetku one kalendarske godine u kojoj dijete navršava 19. godinu života koliko je statutom odnosa škole (fakulteta), više škole ili akademije) predviđeno redovno trajanje školovanja. Ovaj dodatak je uslovljen redovnim polaganjem ispita i redovnim upisivanjem semestara prema statutu tih škola. Ukoliko student ne položi sve ispite predviđene statutom, dodatak ne pripada, dok ne položi propisani ispit.

Primjer: student se nalazi na pravnom fakultetu, koji se redovno završava u 4 godine. Dodatak pripada do kraja one kalendarske godine u kojoj student navršava 23. godinu života. Ukoliko student nije, započeo studij redovito nego u kasnijim godinama, pravo na dodatak će prestati kao da je studij započeo u 20. godini, t. j. po isteku onoliko godina (računajući od kraja kalendarske godine u kojoj student navršava 19. godinu života) koliko je propisano za odnosnu vrstu školovanja. To polaganje i upisivanje semestara se dokazuje potvrđama škole.

Ukoliko student poslije završetka prve godine studija pređe na drugi fakultet (višu školu ili akademiju), dodatak pripada kao da promjene nije ni bilo, t. j. vrijeme redovnog školovanja na ovoj školi se pribraja do kraja kalendarske godine kada student navršava 19. godinu života. Ako student završi školovanje na jednoj višoj školi pa se upiše na drugu višu školu, dodatak ne pripada za vrijeme novog školovanja.

Za djecu koja su udaljena iz škole zbog slabog vladanja ili učenja i koja su odbijena na 3 mjeseca od polaganja nižeg ili višeg tečajnog ispita, produžava se isplata do kraja te školske godine. Djeca svih škola koja su upućena na polaganje popravnih ispita smatraju se radovni učenicima do kraja te školske godine. Za onu djecu koja nisu bila u mogućnosti da redovno pohađaju školu zbog bolesti pripada dodatak kao za redovne učenike. Na ovu djecu ukoliko nisu mogla redovno završiti školovanje zbog bolesti produžava se dodatak za onoliko vremena koliko je dijete izgubilo redovnog školovanja uslijed bolesti, bez obzira na godinu život. Ukoliko dijete postane potpuno trajno ili za duže od godine dana nesposobno za rad prije navršene 15. godine života ili za vrijeme redovnog školovanja, na njega se ostvaruje dodatak dok ta nesposobnost traje.

Na onu djecu koja su smještene u određenim ustanovama u kojima imaju besplatno uzdržavanje u trošku društvene zajednice ne pripada dodatak, jer nije ispunjen osnovni uslov uzdržavanja.

O ostalim uslovima potrebnim za sticanje dodatka za djecu osvrnut ćemo se u jednom od sljedećih brojeva našeg lista.

I. Perković

Pošumljavanje otoka

Naš goli krš očekuje ljudsku ruku da ga pošumi. Pošumljavanje krša nije samo pitanje obnove uništenih starih i neprohodnih dalmatinskih šuma, već je ono vitalno pitanje daljnjeg opstanka našeg kraškog čovjeka. S obnovom šuma na kršu Dalmacije uslovljena je daljnja produktivna moć ne samo šumskog, već uopće i čitavog ostalog plodnog zemljišta na ovom području.

Terensko osoblje Šumarije u Šibeniku (lugari, lug kontrolori i šum. tehničari) preuzelo je obavezu pošumljavanja otoka Obonjan ispod Zlarina. Površina otoka Obonjan iznaša nešto preko 50 ha. Pošumljavanje je izvršeno sjetvom sjemena alepskog, primorskog i pinjola od borovih vrsta. Sjemenja je utrošeno 310 kg. Od vrste sjemena pomenutih borova prevladava alepski bor, kao najprikladnija vrsta obzirom na nadmorsku visinu, bonitet i sastav zemljišta i ostale životne uslove za tu vrstu šumske vegetacije.

Pošumljavanje ovog našeg otoka kao i drugih sličnih njemu ima višestruki značaj u našem društvenom životu, a u prvom redu ekonomsko-privredni. Upravo taj momenat je najizrazitiji pokretač obnove šuma na kršu uopće, a baš pojas Jadrana ima i svoje posebno značenje.

Podizanjem šuma uz pojas našeg mora i na njegovim otocima mi šumari treba da računamo i na drugu ekonomsku ulogu šume na tom području, osim proizvodnje drveta na panju i ostalih estetsko-zdravstvenih i kulturnih činilaca, a to je pomoć našem

turizmu, kao važnoj grani narodne privrede duž obale Jadranskog mora.

Od najbrojenih i nenabrojenih mnogostrukih koristi koje šuma daje čovjeku, onaj zadnji, tj. uloga šume u jačanju turizma kao grane privrede od životnog pitanja našeg primorskog stanovništva, bio je dovoljan razlog da potakne stanovnike Zlarina da otok Obonjan kao njihovu svojinstvu stave na raspolaganje šumarstvu, da ga iz goleti pretvoriti u šumsku kulturu. Ovim, naravno, oni su se odrekli svakog plodouživanja sa tog otoka tako

dugo, dok se šuma na njemu ne podigne. Razumijevanje na koje smo naišli kod Zlarinjana neka služi za primjer i ostalima, kad je u pitanju pošumljavanje našeg krša.

Pored napred spomenutog, ovdje smatram veoma važnim istaknuti i pomoć te podršku, koju je pružio NO općine Šibenik. On je, između ostalog, Sumariji stavio na raspolaganje svoj čamac za prevoženje osoblja sa kopna na otok i ostalog materijala potrebnog za izvođenje pošumljivačkih radova na njemu.

M. Rajčić

Borova šuma kod Vrpolja.

VELIKI TROŠKOVI ZA AMBULANTNO I BOLNIČKO LIJEČENJE

Skupština Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje održala je dne 14. XI. t. g. svoju drugu sjednicu, na kojoj je izvršena financijska analiza poslovanja zavoda za devet mjeseci. Zavod je imao za to vrijeme gubitak od 26.000.000 Din od čega je uplaćeno u fond za reosiguranje kod republičkog zavoda 13.600.000. Za područje Šibenika je nastao deficit od 17.000.000, kod Driša 4.000.000, a kod Knina 5.000.000. U odnosu na planirane prihode Šibenik je ostvario prihode više za 8.000.000, Driš za 5.000.000, dok je Knin ostvario manje za 3.000.000. Rashodi su se kretali u odnosu na planirane: kod Šibenika više za 9.000.000, kod Driša uravnoteženo, a kod Knina više za 6.000.000 Din.

Povećanje rashoda se uglavnom odnosi na zdravstvene ustanove i to za bolničko liječenje kod Šibenika više za 6.000.000 nego što je planirano, a u odnosu na 1954. g. više za 11.000.000. Kod Driša su ovi troškovi veći nego u 1954. za 6.000.000, a kod Knina za 5.000.000. Karakteristično je ovdje podvući da je za područje Šibenika u 1955. g. ostvareno više blizu 13.000 bolnoopskrbnih dana nego u 1954. g., dok je kod Driša i Knina jednak broj tih dana liječenja kao i u 1954. g.

Kod ambulantskog liječenja povećanje rashoda je nastalo u odnosu na 1954. g. za 9.000.000 i to za Šibenik 5.000.000, za Driš 3.000.000, a za Knin 1.000.000 dinara.

Dok se ostali troškovi zavoda uglavnom kreću u normalnim i uobičajenim svojim granicama, dotle troškovi ambulantskog i bolničkog liječenja nerazumno rastu

ISELJENIČKI KALENDAR

U izdanju Matice iseljenika Hrvatske izašao je iz štampe »Iseljenički kalendar« za 1956. godinu. Kalendar sadrži niz članaka, pjesama i raznovrsnih prikaza. Osim toga u njemu je izmijenjen jedan dio naše historije kao i današnji razvoj nove Jugoslavije. U kalendaru je prikazan život naših iseljenika u Oceaniji, Egiptu, Kanadi i t. d.

Na prvim stranicama kalendara objavljena je lična poruka maršala Tita u povodu proslave »Iseljeničkog tjedna«, zatim članak dr. Zlatana Sremca, predsjednika Matice iseljenika Hrvatske »Jugoslavija za mir i suradnju svih naroda svijeta«. »Pomoć iseljenika Jugoslavije«, kao i nekoliko napisa o turističkim centrima Jugoslavije.

I. Perković

remete financijsko poslovanje socijalnog osiguranja. Ti troškovi iznose 54% svih rashoda zavoda, što je u svakom slučaju normalno. Članovi skupštine su na sjednici pretresali ovo poslovanje u svim pojedinostima i u tom pravcu donijeli konkretne zaključke.

Na istoj sjednici je donijet poslovnik skupštine. Po proračunu preventivne zdravstvene zaštite, trošit će se za sistematske preglede osiguranika blizu 1.500.000, za oporavak ljudi i djece 1.566.000, a za borbu protiv TBC 2.193.000 Din. Dalje je odlučeno da se što prije priđe sistematskim pregledima kod Tvornice elektrodruga i ferolegura, Tvornice aluminija Lozovac, Velimira Škopnika, Dalmatinskih ugljenokopa Siverić, Bokstinih rudnika Driš i željezničkih radnika u Kninu. Posebno treba istaći i pohvaliti članove skupštine koji su na toj sjednici podnijeli izvještaj skupštini o svom radu u raznim odborima i komisijama. Međutim, neki članovi ni tu nisu dali ono što su trebali kao posebno izabrana lica u pojedinima tijelima skupštine ili zdravstvenih ustanova. Isto tako se zapazilo da bi svi članovi skupštine trebali imati više veze sa ljudima svoje izborne jedinice.

I. R.

PISMA GRADANA

Krajnja nemarnost

Početkom ovog mjeseca uputio sam ženu sa djetetom starim 15 dana u Opću bolnicu Šibenik, odjel septika. Zbog nedostatka majčinog mlijeka dr. Monti je odredila da se djetetu još daje neki dodatak. Međutim, majka je rijetko dobivala dijete na dojenje, a da li ono prima spomenuti dodatak ili ne, to nitko nije kontrolirao. Poslije pet dana boravka u bolnici, a budući se stanje djeteta sve više pogoršavalo, moja žena je bila otpuštena iz bolnice na vlastito traženje. Odmah zatim dijete je pregledala dr. Grgas koja je ustanovila, da se ono nalazi u veoma teškom stanju. Nakon toga dr. Simović je ponovno uputio majku sa djetetom u bolnicu, ali ovoga puta na dječji odjel. Tako smo u nepunih petnaest dana bili prisiljeni da tri puta vodimo dijete u bolnicu. Zar ta činjenica dovoljno ne ukazuje o krajnjem nemarnosti i neodgovornosti jednog dijela bolničkog osoblja.

Na kraju želim zahvaliti dr. Simoviću, koji je djetetu ukazao punu pažnju i njegu.

I. Perković

Opskrba grada električnom energijom

U posljednje vrijeme mnogo se debatira o odnosima Električnog poduzeća prema svojim potrošačima. Time u vezi događaju se prave demonstracije lokalne naravi, a mnogo štosta zbog uskog horizonta gledanja potrošača. Tome je jednim dijelom kriva slaba obaviještenost o stanju naših prijenosnih sistema i nastojanju Električnog poduzeća, da u granicama svojih mogućnosti ide usporedo sa forsiranom stambenom izgradnjom.

Naš grad se, kao malo koji drugi, može pohvaliti da je dobio električnu energiju u ranom djelinjstvu njenog praktičnog širokog korišćenja, o čemu smo svojedobno opširno pisali. Tadašnji sistemi prijenosa bili su maleni. Brzi porast konzumenata tražio je pojačanje prijenosnih sistema, zbog čega su se radi brzine stvarale nadogradnje. To je tako trajalo preko 30 godina. Znatno pojačana potrošnja tražila je nove elemente snabdijevanja, zbog čega 1929. god. dolazi do izgradnje nove TS 15/3 kV »Subićevac«, koji je tadašnja snaga 2x1125 kVA. Razvoj grada od tada do danas, sekundarno je pojačavao potrošnju, premda je glavna čvorna točka prijenosa zadržala isti instalirani učin. Ništa bolje nije bilo ni sa krajnjim transformatorskim stanicama za direktno napajanje domaćinstva. Slabi transformatori, bez nužne sigurnosne opreme, mali presjeci kabelskih veza trafostanica doživljavali su sve jača i jača električna naprezanja i poslije rata već umnogome prešle tehnički dopuštene granice. Energija iz čvorne TS 15/3 kV »Subićevac« prenosila se jednim podzemnim kablom, do kraja preopterećenim, bez ikakve rezerve. Porast opterećenja prijenosnih postrojenja jasno ilustriraju sljedeći podaci: predratno stanje 1939. god. 600—700 kW, stanja od 1946. 1948. god. cca 900 kW, stanje od 1954.—1955. god. 2100—2200 kW.

I laiku je nakon ovog prikaza jasno da su stara postrojenja postala usko grlo prijenosa do čega je disproporcija razvoja grada i izgradnje novih objekata prijenosa neminovno morala dovesti. Poslije rata gradi se nekoliko novih transformatorskih stanica prijenosa 3/0,4 kV (Gimnazija, Varoš I, Varoš II, Gorica) koje su sada u normalnoj eksploataciji. Oni pružaju mogućnost likvidiranja cijelog niza starih postrojenja nedovoljnih po kapacitetu, slabim i opasnim po život (Automati, Poljana, Matiazzi I, Matiazzi II, Kod četiri banara i dr.).

Takvo je stanje nađeno i u jeku izgradnje novih stambenih modernih blokova u predjelu Baldekin.

Glavni izvor energije za grad bila je HE »Jaruga«, čija se instalirana snaga generatora paralelno koristila i za snabdijevanje jednog dijela Tvornice a-

luminija Lozovac. Prijenosni transformatori u hidroelektrani 6/15 kV za napajanje gradskog dalekovoda 15 kV, bili su manjeg učina od onih na TS »Subićevac«, a isto su napajali i DV 15 kV, koji je snabdijevao Skradin, Dubravice, Bičine, Pavasoviće, Zaton, Vodice sa kombinatom »Zuka«, Prvić Luku i Prvić Šepurinu. Posljedica njihovog preopterećenja poznata je građanima preko prošlogodišnjih prisilnih redukcija i onda, kada je vodeno bilo na pretek. Prisilna ventilacija (pojačano umjetno hlađenje) transformatora dala je mogućnost nešto većeg njihovog iskorišćenja, ali upravo malo osetljivog za potrošače.

U međuvremenu nitko nije vidio naprezanje Električnog poduzeća na parcijalnom poboljšanju stanja, iako s oskudnim financijskim mogućnostima. Prva stvar bila je pojačanje glavne dovodne arterije iz čvorne TS »Subićevac«, jednim paralelnim značnim dalekovodom do TS »Gimnazija«, čime se znatno rasteretio jedini kabel, čije se izgradnje svakodnevno očekivalo uslijed ogromnog preopterećenja.

Izgradnja stambenog bloka na Baldekinu predstavlja problem. Slaba suradnja Komunalnog odjela NO-a općine s Električnim poduzećem, dovodila je pred gotov čin pitanje napajanja te nove gradske četvrti. Investitori zgrada ne će da razumiju stanje prijenosa električne energije u gradu (koje je za razne predjele grada bilo različito), te navajaju sa svih strana sa novim priključcima. Umjehnost poduzeća i vješta kombinacija silom prilika, prebacivanjem kvartova od jedne na drugu trafostanicu, iskoristila je i posljednje skrivene rezerve kod nekih transformatora, ali tu je bio kraj. To se, međutim, tumačilo tako, da Električno poduzeće previše galami, a da na koncu kada se izvrši pritisak, imade za sve mogućnosti i takvim pretpostavkama se išlo dalje — sve do danas.

Vidjevši da se financijska sredstva ne osiguravaju da stanje napajanja grada postaje problematično i akutno. Električno poduzeće pristupilo je raznim rekonstrukcijama u glavnoj čvornoj TS »Subićevac«, koristeći puštanje u pogon nove TS 110/30 kV »Šibenik« na Jamnjaku. U isto vrijeme dobijeno je nekoliko starih transformatora kao prijenosnih sredstava iz Elektroslavonije — Osijek. Izgrađen je jedan, kratki dalekovod od 30 kV, postavljena je vanjska montaža u TS »Subićevac«, čime se za 1.000 kVA rasteretilo stare transformatore. Novo napajanje ovom jedinicom bilo je vezano već davno položenim kablovima. Uslijedila je manja rekonstrukcija u TS »Gimnazija«, gdje su ubačene još jedne sabirnice sistema 6 kV, pored ranije postojećih 30/10 kV.

3 kV-nih. Uskoro je opterećenje te nove jedinice znatno poraslo, te je i ona postala preopterećena.

Paralelno s time izgrađena je na Baldekinu nova krajnja TS 10/0,4 kV »Baldekin I« iz kredita NO-a općine. Nastaća montazna oprema na našem tržištu uslovlila je njeno sporo napredovanje. Porast pritiska na Električno poduzeće stvorio je novu alternativu, da se u TS »Subićevac« izgradi još jedna trafostanica na otvorenom prijenosne energije cca 600 kVA, kojom bi se napajala ta nova trafostanica. Upravo se svi radovi oko toga dovršavaju i za kratko vrijeme će ona biti u stanju dati svoje prve kW-sate potrošačima. Puštanje ove trafostanice dozvoljava rušenje dviju najgorih na tom predjelu (Križ i Silosi). Moram ovdje naglasiti, da će zbog toga nova TS »Baldekin I« biti u stanju zadovoljiti samo ono što se momentalno sada snabdijeva električnom energijom.

Kontrola perspektivnog razvoja grada sa strane poduzeća učinila je korekciju na potrebi izgradnje još dvije sasvim nove transformatorske stanice, ako se želji slijediti potrebe novih konzumenata, koji niču kao gljive poslije kiše. Kako je Električno poduzeće bez sredstava za investicionu izgradnju, a potrebe su ogromne (o čemu dosta znaju naši mjerodavni organi), obratilo se preko NO-a općine investitorima za pomoć financiranja tih objekata. Uslijedio je usmeni pristanak, ali novaca još nema. Zbog toga je izgradnja novog objekta prijenosa energije (koja se navrat nanos počela graditi radi zahtjeva investitora) — obustavljena, a na zainteresiranim je da financijsko osiguranje ove izgradnje odmah pospiješe, da ne bi opet bilo kasno, jer su na vrijeme upozoreni.

U perspektivi je, međutim, predviđena izgradnja potpuno nove TS 30/10 kV »Subićevac« u čina I. etape 2x2.250 kVA, koja će biti napajana novim dalekovodom 30 kV iz TS 110/30 kV »Šibenik« na Jamnjaku. Izrad je za I. etapu izgradnje odobrilo. Izvršno vijeće NRH na prijedlog Republičke revizijske komisije. Potreban je samo novac! Poduzeće je odmah poduzelo korake preko Zajednice elektroprivrednih poduzeća NRH za potrebne kredite. Povezalo se i sa Narodnom bankom u gradu, koja je dala do znanja da kredita za sada nema. Radi momentane investicione politike uspjeh je skeptičan. Dužnost je i lokalnih privrednih organa da poduzmu potrebne mjere u tom pravcu, te nam pruže podršku i potrebnu pomoć, jer je praksa pokazala da oni ipak mogu dosta ako hoće (primjer osiguranja investicionih sredstava za elektrifikaciju otoka Brača i izgradnju nove TS 30/10 kV).

Jedno korisno savjetovanje

Iskustva društvenog upravljanja školama

Na inicijativu Kotarskog komiteta NOH-e, Savjeta za školstvo općine Šibenik i Kotarskog odbora SSRN održano je 21. o. m. savjetovanje o društvenom upravljanju školama, kojemu su prisustvovali članovi školskih odbora škola u Šibeniku, sekretar CK NOH-e drug Ante Josipović i predstavnici omladinskih organizacija u Šibeniku. Savjetovanje je sazvano radi izmjene iskustava iz dosadašnjeg rada organa društvenog upravljanja školama.

Prema izlaganju predsjednika Savjeta za školstvo NO-a općine druga Bože Stošića, može se konstatirati da je društveno upravljanje školama kod većine zainteresiranih pravilno shvaćeno i prihvaćeno. Međutim, najmanje je o tome raspravljalo društvo, odnosno SSRN, što se najbolje očitalo u biranju članova odbora, kad su prijedlozi za izbor dolazili samo iz škola, a SSRN ih redovito prihvaćao. Tako je došlo do toga da su u školske odbore birani i ljudi koji su već imali mnoge drugih zaduženja. Odbori pri osnovnim školama u gradu nisu još formirani, jer neke organizacije nisu još odredile svoje predstavnike.

Tako su školski odbori formirani tek prije godinu i po, oni su već postali aktivna životna snaga u razvoju naših škola. Na svojim sastancima oni tretiraju sva pitanja koja predviđa zakon. Naravno, veliku brigu posvećuju materijalnim problemima škola. Odbor u I. osmogodišnjoj školi rješavao je problem bojadisanja škole, onaj u II. osmogodišnjoj pomoć školskoj radionici, u III. opremu kabineta i uređenje dvorišta, a u školi učenika u privredi školski prostor i opremu kabineta. Kod rješavanja tih materijalnih problema, prema mišljenju druga Stošića, možda je trebalo ići više u širinu pokrenuti sve faktore koji bi mogli pridonijeti njihovom rješavanju, a ne samo koristiti slučajnost što se u odboru nalazi rukovodilac nekog poduzeća, koje je radi toga spremno da pomogne.

Drug Stošić je iznio i neke nedostatke u radu odbora. Tako, između ostalog, primjećuje da je analiza uspjeha u gotovo svim školama bila jednostrana. Krivica za neuspjeh baca se na sve ostale faktore osim na samu školu. Nema se smjelosti ukazati na neke pojedince koji ne rade kako treba. Često se govori o apolitičnosti i nezainteresiranosti učenika za savremena zbivanja, međutim o apolitičnosti nastavnika, koje ipak ima, ne govori se. Ima slabosti i sa strane nekih gradana biranih u odbore od SSRN koji ne prisustvuju sjednicama

ili pokazuju vrlo mali interes za probleme škole. Mnogi u školu dolaze samo od sjednice do sjednice, te tako i nemaju pravi uvid u njen život i nemaju svoj vlastiti stav. Članovi školskih odbora birani od zborova birača nisu uopće izvještavali zborove birača o poslovima škola. Općinski odbor SSRN još nije pokazao naročiti interes za rad školskih odbora, a isto tako ni društvo »Naša djeca«. Radi svega toga školski odbor se još nije afirmirao kao glavni organ upravljanja školom, već se još uvijek direktor smatra jedinim rukovoditeljom u njoj.

U diskusiji, koja je nastala poslije izlaganja druga Stošića, mogle su se čuti mnoge zanimljive pojedinosti iz rada odbora, teškoće s kojima se oni bore i t. d., koje je vrijedno zabilježiti. Tako školski odbor u gimnaziji veću pažnju je posvećivao odgojno-obrazovnim pitanjima, međutim o njima se diskutiralo jednostrano, konstatiralo se se negativnosti, a da se nije konkretno pozabavilo pojedinim slučajevima koji su krivi za njih. Mnogo se pažnje posvećuje otvaranju raznih radionica, ali interes učenika za njih nije velik. Odbor je zaključio da se daci grupno vode u pojedine radionice u gradu. Za članove školskog odbora I. osmogodišnje škole najveći problem predstavlja školski prostor, koji je toliko skučen da nema niti jedne prostorije u kojoj bi se mogli sastajati roditelji s nastavnicima. To isto, a možda i još u većoj mjeri, tišti i Školu učenika u privredi, gdje je školski prostor, prema riječima jednog učenika, kočnica bilo kakvog vanrednog rada za koji učenici pokazuju veliki interes i gdje nema ni govora o otvaranju radionica, koje su toj školi naročito potrebne. S druge strane, rekao je upravitelj ove škole, u neposrednoj blizini svira se i pleše u velikim dvoranama.

»Ako hoćemo školu osloboditi verbalizma i učiniti je djeci interesantnom, moramo je prvenstveno materijalno pomoći« — rekao je upravitelj II. osmogodišnje škole. Učenici pokazuju veliki interes za rad u raznim sekcijama i radionicama, koje međutim ne posjeduju ni ono najnužnije.

Jedan učenik gimnazije primijetio je da bi odbori trebali posvetiti pažnju upućivanju roditelja na pravilan stav prema odgoju djece. Mnogo se kritiziraju dache zabave, međutim, nitko se ne potruži da ih posjeti. »Uglavnom se govori o materijalnoj osnovi škola, no odbori treba da veću brigu posvete idejno-odgojnim problemima, samoj nastavi, kako provoditi satove moralnog odgoja« — iznosi učenik Učitelj-

ske škole. Nastavnici ne poznaju omladinsku štampu, koja bi se možda mogla koristiti na satovima moralnog odgoja. Isti učenik postavlja pitanje kako angažirati omladinu u školskom odboru. Neki učenici su društveno upravljanje školama shvatili oportunistički, ustručavaju se kazati ono što misle bojeći se kazne.

Odgojitelj Dačkog doma iznosi loš postupak pojedinih nastavnika u školi učenika u privredi prema djeci kojoj nastava ide teže. Neki, na pr., kaže takvom djetetu: »Bolje bi bilo da ideš kopati.« Prema mišljenju ovog odgojitelja, mnogo se energije utroši u sprečavanju sitnih prestupa, kao na pr. pušenja, dok se manje brige vodi o krupnijim stvarima, kao na pr., što nam omladina gleda u kintu, što čita i t. d.

Predsjednik Kotarskog komiteta NOH-e drug Srećko Bijelić postavlja pitanje da li je primarnije rješavanje materijalnih ili idejno-odgojnih problema. Po njegovom mišljenju materijalni problemi su drugorazredni. On kritizira veliki dio prosvjetnih radnika, koje se rijetko može vidjeti u društvenim organizacijama. Većina njih nije uopće ušla u probleme društvenog upravljanja. Tako je period, koji je protekao od osnivanja školskih odbora, mali, ipak se u nekim stvarima moglo puno više učiniti, naročito u pitanju odgajanja onih roditelja, koji su u svojim shvaćanjima konzervativni, te njih prenose i na svoju djecu. Moglo se organizirati razna predavanja i seminare za roditelje.

Na kraju savjetovanja doneseni su neki zaključci u svrhu poboljšanja daljnjeg rada školskih odbora. Zaključeno je da se ovakva savjetovanja s razmjenom iskustava održavaju redovito, a isto tako da se organizira i jedan seminar za članove savjeta. Veze između odbora i SSRN i zborova birača svakako pojačati. Za rješavanje materijalnih potreba škole ispitati mogućnost preuzimanja od strane nekih poduzeća patronata nad pojedinim školama. Preko SSRN rješavati materijalne probleme svih škola zajedno. Školski odbori treba da objektivno razmotre odnos nastavnika i učenika i pitanje zabave učenika. Pitanje društvenog upravljanja školama treba da stavi na dnevni red i Udruženje učitelja, nastavnika i profesora a nastavnički zborovi da razmotre svoje mjesto u školskim odborima. Organizirati razredne zajednice, kao i seminare i predavanja za roditelje. I na kraju, školski odbori treba da se pozabave i reformom školstva, o kojoj se sada naveliko raspravlja.

U povodu trostrukog jubileja Narodnog kazališta

Šibenska kazališna družina u NOB-i

Kazališna družina Okružnog NOO-a Šibenik

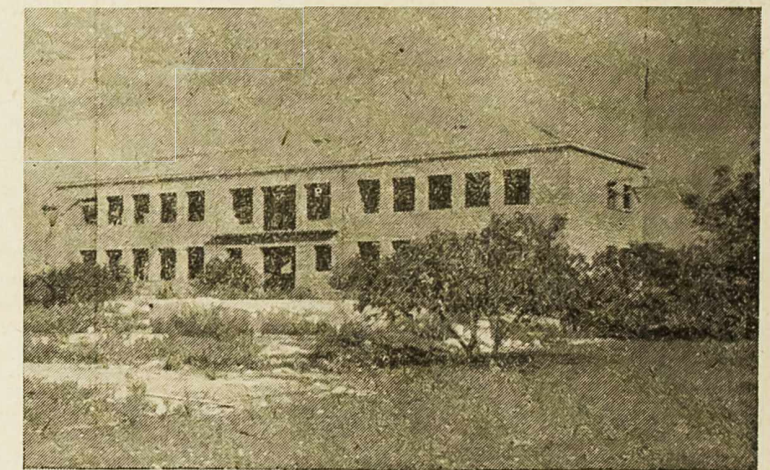
U toku Narodne revolucije CK KP Jugoslavije i Vrhovni štab Narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda Jugoslavije odlučili su da pri narodnooslobodilačkim odborima i vojnim jedinicama formiraju agitaciono-propagandna tijela, čiji je zadatak bio da na oslobođenom i neoslobođenom području rasturaju štampu, letke, biltene i drugo. Na taj način i oni u pozadini kao i oni na bojištu bili su obavještanji o našoj herojskoj borbi, kao i o situaciji na našem i savezničkom frontu. Rad tih tijela odvijao se pod veoma teškim okolnostima, a osobito onih koji su djelovali pri vojnim jedinicama. Neprijatelj je itekako bilo važno da na bilo koji način otkrije ili uništi ta agitaciono-propagandna tijela — efikasno oružje u borbi protiv neprijatelja.

Gotovo u isto vrijeme osnovane su pri NOO-ima i borbenim jedinicama kazališne družine koje su bile u sastavu Agitpropa. One su živom riječi širile istinu o borbi partizanskih jedinica, o teroru i zločinima okupatora. Kazališne družine su nadalje imale za cilj da pred narodom raskrinkavaju domaće izdajnike, ističale su herojstvo naših boraca i borbeno rukovodstvo — Komunističku partiju na čelu sa drugom Titom. Njihov program sastojao se od recitacija, skečeva, borbenih pjesama, plesova i drama, a što je iziskivalo dosta napora oko uvježbavanja.

Odmah po dolasku okupatora zamro je sav kulturni život u Šibeniku. Članovi MFD »Kolo« s ostalim rodoljubima Šibenika odazivaju se pozivu KPJ, te odlaze u borbene redove da s puškom u ruci brane slobodu svoje zemlje i svoga naroda. Mnogi su od njih u toku Narodne revolucije položili svoje živote. NOO okruga Šibenik donosi odluku o osnivanju kazališne družine. S tim u vezi grupa Šibenčana 8. siječnja 1944. godine odlazi iz Dubrave u Bjelinu (Bukovica), gdje pet dana kasnije započinje

radom pod stručnim rukovodstvom Ljube Zorića i Sime Skarice, političkim rukovoditeljom Grupu su tada sačinjavali: Luka Zaninović, Kreše Zorić, Branko Bumber, Ljubo Nalis, Katja Zorić, Agla Stegić, Đurđa Lasan i Marusja Bumba-Berović, dok se malo kasnije priključuju Ante Tikulin, Mira Baranović, Anka Jurković, Josip Vikario, Ante Zorić i Zvonko Zorić.

Kazališna grupa je po prvi put nastupila u Kistanjama u povodu godišnjice Lenjinove smrti. Malo zatim neprijatelj je, započevši VI. ofenzivu, iznenada upao u Kistanje i tom prilikom grupa je doživjela svoje prvo vatrene krštenje. Nekoliko mjeseci kasnije kazališna družina prelazi na područje zadarskog okruga, gdje s uspjehom nastupa u raznim mjestima na Dugom Otoku, Molatu, Olibu, Silbi, Istu, Ižu i drugim. Kroz program ove kazališne družine provejao je nacionalni i revolucionarni duh, a kazališnog kolektiva.

Osmogodišnja škola u Pirovu

Koncert Tončić-Belavić

Dobro posjećen koncert

Koncert prvaka zagrebačke opere Nade Tončić, soprana i Milivoja Belavića, baritona, održan 16. XI. 1955. u Šibeniku, prvi iz serije »6 koncerata u preplati«, kako po kvaliteti i izvedbe, tako i po pristupačnosti programa, možao je da u potpunosti zadovolji ljubitelje vokalne muzike, koji su ovog puta u priličnom broju ispunili kazalište. Prvi dio programa bio je osvećen pjesmama domaćih kompozitora, a drugi arijama iz poznatih opera.

Nada Tončić, dugogodišnja prvakinja opere, u pjesmama i arijama nam je sve kvaliteta svoga glasa i jake muzikalnosti. Zar bi ljupka Pavčičeva pjesma »Ciciban« postigla onakav efekt u jednoj

manje muzikalnoj izvedbi? U drugom dijelu programa osebujnost njezinog talenta došla je do punog izražaja, naročito u arijama iz »Rusalka« i »Madame Butterfly«.

Milivoja Belavića smo dosad čuli u našem gradu kao člana splitske opere i nobelno ugodno smo se iznenadili velikom napretku ovog umjetnika u zadnjih nekoliko godina, otkad je stalni član zagrebačke opere. Njegov prodoran i vanredno obojen bariton i profinjena muzikalnost su u svakoj pjesmi i ariji dolazili sve više do izražaja.

Umjetnike je za klavirno pratilo Stanko Simunić vrlo rutinirano, tako da se osjećala potpuna saživljenost sa pjevačima.

Prosvjetna skupština kotara održat će se 2. prosinca

Prosvjetna skupština kotara Šibenik održat će se 2. XII. 1955. u dvorani Općinskog sindikalnog vijeća. Na toj skupštini, kojoj će prisustvovati predstavnici kulturno-prosvjetnih organizacija općina, delegati svih kotarskih stručnih udruženja, društvenih organizacija i istaknuti kulturno-prosvjetni radnici, bit će pretresena problematika općeg rada na kom kotaru.

narodnom prosvjećivanju na čitavom teritoriju Šibenskog kotara i donesena odluka o prerastanju Saveza kulturno-prosvjetnih društava u Kulturno-prosvjetni savez kotara. Zaključci doneseni na toj skupštini bit će od dalekosežnog značaja za daljnji kulturno-prosvjetni rad u Šibenskoj problematiku općeg rada na kom kotaru.

Ante Despot
Glava (bronza)

Sa sastanka Kotarskog komiteta

NEDOSTACI U ORGANIZACIJAMA SK

Referat je podnio drug Nikica Bujas

Nedavno je na sastanku Kotarskog komiteta SK izvršena analiza organizacionog i političkog stanja u Savezu komunista na našem području. Ispisan referat podnio je drug Nikica Bujas.

Kad se analizira rad članova Saveza komunista i njihovu političku aktivnost u organizacijama Socijalističkog saveza, onda se može konstatirati da oni nisu u potpunosti shvatili svoj zadatak, što potvrđuje i činjenica da se u organizacijama SSRN nailazi na mnoge slabosti, koje je podvukao i posljednji plenum Kotarskog odbora Socijalističkog saveza. Naročito je slaba aktivnost u Socijalističkom savezu onih članova SK, koji se nalaze u privrednim poduzećima. Neznatan broj tih drugova sudjeluje u radu organizacija SSRN. Ta pojava se samo konstatira, međutim, ništa se konkretno ne poduzimlje u svrhu njihovog uključivanja u aktivni rad Socijalističkog saveza. Na nekim blokovima pojedini članovi SK gotovo potpuno zanemaruju sastanke Socijalističkog saveza. Događa se, na primjer, da od 80 članova SK isedva njih 30 prisustvuje sastanku.

U organima društvenog upravljanja zastupljen je i velik broj članova SK. Ovdje se, međutim, ne radi samo o broju, već o tome kako se komunisti bore za svoje stavove, a protiv raznoraznih negativnih shvaćanja samovolje i t. d. Konstatirano je, međutim, da većina naših drugova ne uzima aktivnog učešća u radu tih organa. Neki su pak slabije aktivni zbog toga, jer su preopterećeni drugim zaduženjima. Naše

organizacije SK na terenu ne bave se, kako izgleda, mnogo o tome kako i na koji način aktivizirati svoje članove, osobito u radničkim savjetima i drugim organima društvenog upravljanja.

Osim toga, velik dio članova SK ne pokazuje osobit interes za rad poljoprivrednih zadruga. Oni se nalaze u upravnom odboru, ali nemaju uvid u rad zadruge, a niti vode kontrolu o čuvanju društvene imovine. Poljoprivrednim zadrugama, s obzirom na izvjesne slabosti, potrebna je u svakom slučaju veća pomoć i organizacija SK i općinskih komiteta. Oni bi svakako trebali voditi računa o tome, da se spriječi uvlačenje negativnih elemenata u naše zadruge.

U referatu je također istaknuto, da su navedene slabosti posljedica ne samo slabe aktivnosti osnovnih organizacija SK, nego i nedovoljne ideološke izgrađenosti pojedinih članova SK. Upravo zbog toga što oni ne poznaju u dovoljnoj mjeri naš razvitak, nisu u stanju da shvate svoju ulogu u borbi za izgradnju socijalizma. Čak je ustanovljeno, da mnogi od njih ne prate našu štampu, a da se i ne govori o proučavanju marksističke literaturu.

Ustanovljeno je, između ostalog, da se ne vodi briga o pripremanju sastanaka osnovnih organizacija, a naročito je to zapazeno u onim organizacijama SK, gdje postoje sekretarijati.

Komitet je posebno raspravio i pitanje omasovljenja organizacija Saveza komunista. Naše organizacije, naime, tom pitanju

nisu poklonile onu pažnju koju ono po svom značenju zaslužuje. Ne vodi se gotovo nikakova briga o članovima Narodne omladine, iako mnogi od njih po svojim shvaćanjima i radu mogu biti članovi Saveza komunista. Osim toga je teško stanje u pogledu prijema žena.

Drug Bujas je, pored nedostataka, iznio i neke pozitivne rezultate, koje su osnovne organizacije SK i njihovo članstvo postigli u radu.

Tjedan ŠTAMPE I RADIA

U povodom »Tjedna štampe i radija« jedan od članova redakcije »Šibenskog lista« održao je u osmogodišnjim školama u Šibeniku predavanje na temu »Kako nastaju novine«, a učenicima nekih škola u gradu posjetili su mjesnu štampariju, gdje im je objašnjen tehnički postupak štampanja novina, brošura i tome slično. U svrhu propagiranja naše štampe uređen je i jedan od izloga knjižare »Naprijed«. Osim dnevnih i tjednih listova, istaknute se i fotografije na kojima je prikazan proces rada oko štampanja lista. Osobito pažnju prolaznika privlače izloženi primjerci listova i propagandnih plakata, koji su izlazili na našem području u vrijeme Narodnoslobodilačkog rata. Pored toga, grafički je prikazano rasturanje »Šibenskog lista« u zemlji, a posebno na području kotara i u inozemstvu.

Pitanje ukrcanja pomoraca

Dr. Ivan Ribar uputio pismo Direkciji Jadranske linijske plovidbe

Narodni zastupnik dr. I. Ribar obilazeći početkom jeseni sela svog izbornog kotara poimence Žirje, Kaprije, Murter i Primošten, saslušao je i žalbe omladinaca, koji imaju moreplovničke, a čekaju dugo vremena neki i 4 godine na ukrcanje. Od njih lično, a poslije iz njihovih žalbi i tužbi, koje mu oni upućuju saznao je, da ima nepravilnosti pri dozvolama ukrcanja. Pošto je sve ove žalbe pisane i usmene prethodno dostavio predsjedniku SSRN kotara drugu Spiriću, da bi njihove navode ispitao kod Uprave za radnu snagu kotara Šibenik i od njega dobivši obavještenje da pri Upravi nema nepravilnosti, već da ih može biti samo na Rijeci pri Direkciji Jadranske linijske plovidbe, uputio je ovaj pismo koje glasi:

Kao narodni zastupnik izbornog kotara Šibenik dnevno dobivam molbe, žalbe i pozivnice od naših omladinaca o pitanju moreplovničke, odnosno, ukrcanja. Ima ih mnogo iz moga kotara, koji godinama čekaju na ukrcanje, iako imaju već godinama moreplovničke. Jedan je to od najtežih i najboljih problema moga kotara, naročito u onim selima, koja su prenapučena i sa vrlo malom ili nikakvom bazom za privredivanje. U tim selima sve što je sposobno reflektira na ukrcanje na brod. To proizlazi iz tradicije tih sela i nezaposlenosti koja je naročito ove godine teška u tim selima uslijed neroda maline i podbacivanja ribolova. Zato je naša velika briga, u prvom redu naših narodnih odbora kotara i općina, te Socijalističkog saveza, kao i moja, kako da im pomognemo, jer je svima nama poznato, da su mogućnosti ukrcanja malene, a to je sigurno osnovni razlog s kojeg molbe pojedinih omladinaca neriješene i četiri godine. Ove poteškoće lako bi se još nekako tpile i shvatile od naših molilaca, kada oni ne bi znali za nepravilnosti pri rješavanju ovih molba, jer ima mnogo slučajeva u mom izbornom kotaru da se jedni ukrcavaju brže, drugi sporije i teže, a treći ne dolaze nikako do ukrcanja.

Ja sam preko nadležnih u Šibeniku, naročito preko Kotarskog Socijalističkog saveza ispitao, kako se postupka kod Uprave za radnu snagu odbora kotara Šibenik i saznao sam, da kod nje nema nepravilnosti, već da ih ima na drugom mjestu, poglavito na Rijeci. Znamo za slučajeve ukrcanja iz kotara Šibenik i takvih omladinaca iz bogatih obitelji, kojima nije bila potreba ukrcavanja na brod, jer imaju dobre

posjede i dovoljno posla kod svoje kuće. Ovi se nisu ukrcali preko Uprave za radnu snagu u Šibeniku, nego su dobili zaposlenje na Rijeci, ili pak su dobili dozvolu ukrcanja neposredno kod Direkcije Jadro-linije. A da stvar bude još teža, svi su takvi iz obitelji koje se neprijateljski odnose prema našoj socijalističkoj izgradnji, što razumije se izaziva još veće ogorčenje i proteste kod onih naših ljudi, koji su aktivno učestvovali u revolucionarnoj borbi, a i danas učestvuju u svakom pothvatu za socijalističku izgradnju. Ako je potrebno, javit ću Vam i imena ovakvih, koji su se zaposlili mimo Uprave za radnu snagu u Šibeniku i koji nisu imali moralno političke kvalifikacije, da budu ukrcani. Takvih slučajeva ima naročito u onim selima, koja su po tradiciji isključivo vezana za pomorstvo, kao sela s otoka Žirje i Kaprije. Svi oni moloci, koji se zapostavljaju imaju sve potrebne moralno političke kvalifikacije, a pritom ne mogu živjeti kod kuće, i ne mogu naći nikak-

vog drugog zaposlenja, znači za svakog takav pojedini nepravilan slučaj ukrcanja i razumije se, da moraju govoriti a to i meni pišu, o korupciji, protekciji i sl. Ja molim Direkciju da se izvide i ispitaju ukrcanja svih onih lica, koja su se dogodila direktno od Direkcije Jadro-linije na Rijeci, a mimo Uprave za radnu snagu u Šibeniku, kako bi se moglo točno ustanoviti po kojem kriteriju su ta lica ukrcana. Ovaj moj zahtjev ne samo da je hitan, već i potreban da bi se u prvom redu u buduću pri ukrcavanju pravilno postupalo, jer ako su malene mogućnosti ukrcanja, apsolutno je pravedno da moraju dobiti ukrcanje samo oni, koji imaju za ovo najbolje uslove, i objektivne i subjektivne. A ove uslove pozna Uprava za radnu snagu u Šibeniku, a ne pozna Direkcija Jadro-linije.

Očekujući Vaš odgovor pozdravljam Vas sa Smrt fašizmu - Sloboda narodu!
Dr. I. Ribar
narodni zastupnik kotara Šibenik

Selo Radučić podiže spomenik

Mještani sela Radučić kod Knina podižu spomenik palim borcima i žrtvama fašističkog terora, koji će biti otkriven na Dan Republike. Inicijativu za podizanje spomenika dala je osnovna organizacija SK, a zatim je uz pomoć Saveza boraca formiran poseban Odbor za prikupljanje novčanih sredstava. Odbor je uspješno izvršio svoj zadatak, zahvaljujući razumijevanju stanovništva i drugova koji su rodom iz Radučića, a sada se nalaze na raznim dužnostima u JNA i drugim državnim i privrednim ustanovama.

Spomenik, je sagrađen od dalmatinskog mramora. Izrađen je u skladu s općim planom podizanja spomenika NOB, koga je ustanovio Glavni odbor Saveza boraca Jugoslavije, ma da skroman po svojim dimenzijama, jedan od najljepših te vrste, a nalazit će se u središtu sela.

Radučićani su time naročito ponosni. Kažu, da bi spomenik još davno bili podigli, ali nisu htjeli da grade na brzinu i kako bilo; vele, kad se već ulaže trud, neka se napravi dobra stvar, jer su i date žrtve bile dragocjene. Mnoge kuće imat će po jedno ili više dragih imena zapisanih na spomeniku. Ta imena će podsjećati sadanja i buduća pokoljenja na cijenu kojom smo platili izvojevanu slobodu. Ona će ih također upozoravati da budno ču-

vaju tekovine Narodne revolucije. Radučić se dostojno pokazao u NOB. Selo je prilično siromašno, kao i većina u ovom kraju, ali ima oko 1000 stanovnika. 250 muškaraca i žena bilo je u partizanima, što znači da je svaki četvrti stanovnik učestvovao u oružanoj borbi protiv okupatora, a preko 100 ih je u borbama poginulo. Osim toga, nema ni jedne kuće koja nije na neki način pomagala NOP.

Mnogi od Radučićana su se naročito istakli u raznim borbama u IV. i V. neprijateljskoj ofanzivi. To su bili oni proslavljeni dalmatinski proletari, među kojima su osobito zapaženi palidruštvo: Dmatar Levaja, Vučka Radčić, Vojo Dubajić i drugi. A kao poseban primjer moralne čvrstine i hrabrosti može se navesti herojsko držanje omladinke Milice Radić, koja je, budući da je dopala u ruke neprijatelja, radije pristala da potraži smrt u vaiovima Zrmanje, nego da se pokori i izda opću stvar.

Sličnih podviga bilo je još mnogo i oni se ne bi smjeli zaboraviti, jer pripadaju općoj riznici borbenog duha naših naroda, po čemu nas najviše cijene u svijetu, a upravo o tome duhu govorit će i ovaj spomenik, koji se ovih dana podiže u Radučiću.
Nikola Radić,
potpuk. JNA

Iz sportskog života

I. nogometna zonska liga

„Šibenik“ - „Split“ 1:1 (1:0)

Moglo je biti i bolje

Prvak još nije poznat

Stadion »Rade Končar«. Prvenstvena utakmica I. zonske nogometne lige. Vrijeme hladno, teren dobar. Strijelci: Skugor u 42. minuti za »Šibenik«, a Grubić u 65. minuti za »Split«. Gledalaca 2500. Sudac Mikulan iz Zagreba.

Šibenik: Bašić, Zorić, Erak, Blažević, Jelenković, Zivković, Perak, Bego, Skugor, Tedling, Šupe. Trener Crnogača.

Split: Vidović, Granić, Meštović, Dušančić, Sisgoreo, Baranović, Pancirov, Krstulović, Grubić, Ivanišević, Dumanić, Trener Kaliterna.

U posljednjem susretu, koji je izazvao velik interes kod domaće publike, »Šibenik« je bio primoran nastupiti u velikoj mjeri handicapiran. Naime, pored kaznenih Batinice, Iljadice i Tambače, u navalnom redu za zbog ranijih povreda nedostajali Đurić i Stošić. Zbog toga je konačan ishod susreta bio neizvjestan. Utakmica između »Šibenika« i »Splita« imala je odlučiti jesenskog prvaka I. zonske lige, a ujedno i riješiti pitanje bolje ekipa dalmatinskih predstavnika u tom natjecanju.

Igrajući neriješeno domaći su po prvi put izgubili bod na svom terenu. Unatoč handicapu domaći su prema šansama, osobito u I. poluvremenu, trebali osigurati 2-3 zgoditka prednosti, međutim mladi i neiskusni igrači u navalnom redu i suviše su oklijevali, čak i tada kad su bili u situaciji da Vidovića prisile na kapitulaciju. U cjelini uzevši, »Šibenik« je zaslužio pobjediti, ma da su i borbeni gosti imali prilike da realiziraju barem jednu od nekoliko zrelih šansa. To osobito vrijedi za posljednjih 20 minuta, kada su igrali pred našim kaznenim prostorom.

Predma su gledaoci poslije završetka utakmice I. zonske nogometne lige. Vrijeme hladno. Teren dobar. Strijelci: Stošić u 34. i Tedling u 68. minuti za »Šibenik«, a Veselić u 35. minuti za »Rijeku«. Gledalaca 2000. Sudac Hofer iz Zagreba.

Šibenik: Bašić, Zorić, Erak, Blažević, Jelenković, Zivković, Šupe, Bego, Đurić, Tedling, Stošić. Trener Crnogača.

Rijeka: Ravnik, Legan, Brusić, Radaković, Mihovilović, Dunaj, Ninković, Veselić, Osojnak, Arsenović, Canjuga. Trener Glazer.

Utakmica je bila dosta uzbuđljiva i interesantna, prava prvenstvena borba za bodove. Kod pobjednika najbolju igru priznaju su Tedling, Zivković, Blažević, Bego i Bašić, a kod gostiju su se istakli Ravnik, Legan, Radaković, Veselić i donekle Osojnak.

Rezultati X. kola: Metalac — Split 1:1, Lokomotiva — Branik 4:0, Ljubljana — Odred 2:2, Karlovac — Nova Gorica 6:0, Segesta — Trešnjevka 4:1, Šibenik — Rijeka 2:1.

Rezultati XI. kola: Lokomotiva — Nova Gorica 5:2, Trešnjevka — Ljubljana 0:2, Rijeka — Segesta 2:0, Branik — Metalac 1:1, Odred — Karlovac 1:0, Šibenik — Split 1:1.

TABLICA

LOKOMOTIVA	11	8	2	1	30:10	18
ŠIBENIK	11	8	2	1	28:11	18
RIJEKA	11	7	0	4	20:14	14
LJUBLJANA	11	5	3	3	19:13	13
SPLIT	11	5	2	4	28:12	11
ODRED	11	5	1	5	24:20	11
SEGESTA	11	3	4	4	18:23	10
TREŠNJEVKA	11	3	3	5	21:20	9
BRANIK	11	3	3	5	23:28	9
KARLOVAC	11	2	3	6	15:20	7
METALAC	11	2	3	6	14:24	7
N. GORICA	11	2	0	9	11:53	4

(Ova se tablica ne može smatrati konačnom, jer je još u toku postupak u vezi susreta Metalac — Lokomotiva).

PRVENSTVO UČITELJSKE ŠKOLE U KOŠARCI

Utakmice II. kola prvenstva Učiteljske škole u košarci bile su veoma žive. IV. i Va razred vodili su veliku borbu i tek u posljednjim minutama igre uspjelo je IV. razredu da pobijedi sa rezultatom 45:37 (20:21). U drugom susretu Vb je lako svladao ekipu I. razreda sa 40:24 (16:12).

Nakon ovog kola na čelu se nalazi Vb razred bez izgubljenog boda. Na tablici strijelaca vodi Soldić (75 koševa), A. Beneta

šene utakmice potišteni napuštali stadion na Subićevcu, ipak su bili svjedoci jednog veoma uzbuđljivog borbenog i fer susreta. Prvih 20 minuta domaći su predveli veoma lijepu igru, protokanu smišljenim kombinacijama, ali zato pred vratima neefikasnu. Odmah u 1. minuti propuštena je jedna idealna prilika, a zatim su uslijedile još dvije do tri. Ono što se zbilo u 40. minuti ostalo će nezaboravno u sjećanju brojnih gledalaca. Sa sredine terena pošla je jedna brza akcija navalnog reda »Šibenika«. Loptu je primio Šupe i oštro odapeo prema vratima Vidovića, koji je istrčao. U tom momentu neočekivano se našao Krstulović, koji je padom spriječio ulazak lopte u mrežu. Dvije minute kasnije domaći su poveli. Lopte se dokopao Perak, koji je centrirao. Tu se našao

Skugor i bez oklijevanja proveo loptu u mrežu.

Početak drugog dijela ponovno pripada domaćima. U času premoći došlo je do izjednačenja. Realizator je bio Grubić. Koliko smo mogli vidjeti, Grubić se nalazio u nedozvoljenom položaju. No sudac je pokazao na centar. Minutu kasnije ponovno jedna navala domaćih. Šupe je oštro pucao, ali u gornju stativu. U posljednjih 20 minuta Splitani nastoje promijeniti rezultat, ali ne uspijevaju.

Podjelom bodova, a kako služi Metalac — Lokomotiva još nije uzet u razmatranje, to je pitanje prvaka ostalo otvoreno. Kod domaćih su se istakli Jelenković, Zivković, Bego i Tedling a kod gostiju Vidović, Granić i Dumanoć. Sudac Mikulan je uglavnom zadovoljio. (J)

VJEROJATNI PRVACI: Bego, Iljadica, Batinica, Erak, Blažević, Tambača i Tedling (stoje), Bašić, Stošić, Zorić, i Đurić (čuče)

Radničke sportske igre

Velik broj natjecatelja

Iako u zakašnjenju, nastavljeno je sa jesenskim dijelom radničkih sportskih igara. U ovoj godini takmičenja se odvijaju mnogo bolje nego prošle godine. Broj takmičara je već dosad veći za 250 ljudi nego prošle godine, iako još nije održano natjecanje u streljaštvu, natezanju užeta i krosu.

Odbor za organizaciju RSI pri MSV razmotrio je mogućnost provođenja takmičenja u nogometu. Došlo se do zaključka, da se to takmičenje može provesti, jer kod radničke omladine postoji veliki interes za ovu sportsku granu. Do sada je za nogometno takmičenje prijavilo svoje ekipe sedam poduzeća i takmičenje je već počelo. »Velimir Škorpik« je igrao neriješeno 1:1 sa Tvornicom aluminijske i željezničarske u pobjedili »Izgradnju« sa 1:0; »Ivan L. Lavčević« je pobijedilo Željezničare sa 4:0, a utakmica između Tvornice elektroda i ferolegura i TLM »Boris Kidrič« prekinuta je zbog neвременa kod stanja 0:0 i nastavit će se u subotu. Utakmice vode drugovi: Stojan Mileta, Knez Stanko i Zaninović Miće.

Predma kvalitet dosadašnjih igara nije — što je i razumljivo — na nekoj visini, utakmice posjećuje priličan broj ljudi, u glavnom radnika zaposlenih u poduzećima čije ekipe igraju.

Sada je u toku i takmičenje kuglaša. U proljetnom dijelu održano je prvenstvo kuglaških »A« ekipa, a sada se takmiče »B« ekipe. I tu se vode oštre borbe, a glavnu riječ u borbi za prva mjesta imaju ekipe malih poduzeća.

Poduzeća »Velimir Škorpik«, Tvornica elektroda i ferolegura i TLM »Boris Kidrič«, izvela su sve ekipe, koje su se do sada takmičile. Za razliku od prošle godine, u takmičenjima učestvuju i ekipe nekih manjih poduzeća, kao što su Bolnica, Lučka i javna

škadišta, Željeznica i drugi. Njihov primjer trebale bi slijediti i ostale sindikalne organizacije. O pravdano postavljamo pitanje: »Zašto u takmičenju ne učestvuju ekipe administrativnih, prodvjetnih, trgovačkih i zanatskih radnika? Zašto nijednu ekipu ne prijavljuju »Jadranka«, Industrija »Krkka«, »Elektrodalmactja« i druga poduzeća?»

Ne treba svaka sindikalna podružnica izvesti ekipu nogometnu, kuglašku, odbojkašku i dr. Ima takmičarskih disciplina za koje nije potrebna neko naročito predznanje. Uzmimo, na primjer, streljaštvo, šah, stolni-tenis, navlačenje užeta. Ili — zašto ne bi nekoliko manjih sindikalnih podružnica formiralo zajedničku ekipu, i to je vrlo lako ostvarljivo. Na taj način bi i onom nedovoljnom dijelu svojih članova pružili mogućnost učešća u takmičenju. Radničke sportske igre se ne organiziraju zbog onih, koji već igraju za klubove i društva, već za one koji ne pripadaju nikakvim sportskim savezima. Pa kad je to tako, — čemu se onda plašiti slabog plasmama u jednom takvom takmičenju? Ili je možda sve to nemar odgovornih sindikalnih rukovodilaca.

Mladen Radić

»RUDAR« — »DINARA« II. 4:2

U Kninu je odigrana prijateljska nogometna utakmica između »Dinare« II. i »Rudara« iz Siverića. Pobijedili su gosti s rezultatom 4:2. U drugom poluvremenu gosti su imali nekoliko povoljnih prilika za postizavanje zgoditaka, ali ih nisu iskoristili. Tri puta su pogodili stativu, a nisu iskoristili i jedanaesterac. »Rudar« je prikazao dopadljivu igru kojoj su se sa dosta uspjeha suprotstavljali rezervni igrači »Dinare«.

KOTARSKI KOMITET NOH-e ŠIBENIK

čestita

svim općinskim komitetima NO i organizacijama Narodne omladine kao i svim radnim ljudima

DAN REPUBLIKE

sa željom da i dalje rađe na izgradnji i jačanju naše socijalističke domovine

Šibenik kroz tjedan

NARODNO KAZALIŠTE

NARODNO KAZALIŠTE
29. XI. — ZLATAREVO ZLATO — dramatizacija po istoimenom romanu A. Senoe.
30. XI. — HASANAGINICA — drama od M. Ogrizovića.
4. XII. — GROFIČA MARICA — opereta od Kalmara. Početak predstava u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera francuskog filma u bojama — CRVENO I CRNO I dio — Dodatak: Filmske novosti br. 45. (do 30. XI.)
Premijera francuskog filma — CRVENO I CRNO II. dio — Dodatak: Filmske novosti br. 46 (1.—6. XII.)
SLOBODA: premijera talijanskog filma — U VRTLOGU GRUJEHA — (do 30. XI.)
Premijera američkog filma — LJUBAV NA BOJIŠTU — (1. do 5. XII.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 3. XII. — II. narodna ljekarna — Ulica Bratstva i jedinstva.
Od 3.—6. XII. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

RODENI

Ranko, sin Siniše i Ljudmile Lalić; Slavka, kći Marka i Ane Keđžo; Sonja, kći Frane i Ane Torbarina; Stankija, kći Milana i Suzane Petrović; Drago, sin Mate i Milke Mišura; Jagoda, kći Frane i Blaženke Beer; Zlatko, sin Mije i Bože Budimir; Jadranka, kći Nike i Desanke Spahija; Vinko, sin Mande Žižić; Zdenka, kći Ante i Mirjane Renje; Vinko, sin Mije i Ive Budimir; Nikola, sin Ante i Anice Balin; Branko, sin Nikše i Marije Sekulić; Zdenka, kći Mladinka i Tonke Belamarić; Radojka, kći Milanke Krnić; Slavko, sin Mile i Cvite Lukas; Nikola, sin Blaža i Ane Vrančić; Ksenija, kći Ređe i Marije Ibrahimović; Lore, kći Roka i Svetinke Perkov; Vesna, kći Mate i Danice Božić; Zlatko, sin Gojka i Marije Vuiko; Dragan, sin Ante i Marije Radović; Marija, kći Mate i Kate Đaković; Branko, sin Ante i Oliverke Labor; Zdravko, sin Rafaela i Milke Cvitan; Branka, kći Josipa i Milke Cvitan; Sonja, kći Zarka i Mire Škugor; Duška, kći Ante i Ane Škugor; Slavica, kći Laze i Milene Bešević; Tamara, kći Aleksandra i Majde Tripalo; Josip, sin Križana i Marice Munjiza; Zdravko, sin Živka i Zorke Grubišić; Vilson, sin Nikole i Anđelke Polić; Jagoda, kći Ante i Ankice Šparović; Jakov, sin Josipa i Tonke Vinček; Marija, kći Nikole i Anke Palinić i Kata kći Mate i Tone Brajković.

VJENČANI

Jovanović Aleksandar, motorista — Butjas Ružica, domaćica; Arambašić Ivan, brodokovač — Banovac Jela, krojačica; Katić Vitomir, elektrotehničar — Kalauz Anka, domaćica; Lučev Aleksandar, elektrotehničar — Grubelić Smiljanka, domaćica i Rak Marko, st. vodnik JRM — Rak Kate, učiteljica.

UMRLI

Perkov Neda Jerina, stara 1 god.; Koštan Tome pok. Mate, star 46 god.; Trayica Vukosava Petrova, stara 24 god.; Jurić Paško pok. Ive, star 69 god.; Perica Rade Milin, star 1 m.; Aras Stipe pok. Krste, star 83 god.; Kronja Krste pok. Tome, star 79 god.

Knin

RODENI

Rajna, kći Nedjeljka i Milice Radić; Slavko, sin Dušana i Darinke Knežević; Mirko, sin Ilje i Ike Daničić; Petar, sin Milanka i Bose Sučević; Nada, kći Laze i Marte Mirilo; Zlata, kći Srećka i Save Vujasinović; Nada, kći Boška i Janje Pavlović; Zvonko, sin Josipa i Mare Milković; Nenad, sin Joke Kovačević; Mara, kći Frane i Kate Koselj; Joka, kći Luke i Ljeposave Mijaković; Desanka, kći Vojina i Ljubice Treskavica; Milan, sin Sime i Stane Krstanović; Goran, sin Anđelke i Vjekoslava, sin Emila i Ljiljane-Marije Saran; Đurđija, kći Jovana i Stane Nonković; Miroslav, sin Marka i Marije Parać; Velimir, sin Milana i Mande Bradaš i Mirjana, kći Milana i Marije Gungurić.

VJENČANI

Marić Ilija, radnik — Vojnović Anđelija, domaćica; Milić Petar, radnik; — Rašković Joka, domaćica; Borović Mirko, željezničar — Čolak Milica, domaćica; Rašković Nikola, grad. tehničar — Božić Justina, službenik i Gamberažić Niko-Joso, automehaničar — Radić Matija, kuharica.

UMRLI

Turudić Dujo Stipin, star 5 g.;

gradske vijesti

Uskoro počinju djelovati savjeti potrošača

Demokratski mehanizam radničkog i društvenog upravljanja u tako kratkom razdoblju afirmirao se kao institucija našeg društva, bez koje se danas ne može ni zamisliti kretanje društvenog i privrednog života u pravcu socijalizma i socijalističkih društvenih odnosa.

Radnički savjeti i upravni odbori predstavljaju onu kariku na koju se nadovezuje lanac bogat raznim formama društveno samouprave. To je temelj, baza iznikla iz socijalističke prakse, koja na sadašnjem stepenu izgradnje socijalizma, otvara slobodan put bržem kretanju naprijed. Na tom temelju nikle su i niču razni oblici, koji imaju jedan cilj, društveno neophodan, da u upravljanje društvenim poslovima privuku što širi krug građana.

Proces našeg privrednog i društvenog razvitka traži odgovarajuće oblike upravljanja. U Šibeniku uskoro počinje da funkcioniše još jedna važna forma društvene kontrole, učešće građana u kontroli rada trgovinskih radnja i poduzeća. To je institucija savjeta potrošača. Učešće potrošača u trgovini putem savjeta potrošača pripomoći će uklanjanju negativnih pojava u trgovinskoj djelatnosti. I ovdje se pokazalo potrebnim, da kada život izbacima površinu jedan problem, da je naše društvo uvijek u stanju dati odgovarajuće sredstvo, koje će utjecati na njegovo uklanjanje.

Problemi u trgovini, zakidanje potrošača nabijanje cijena i malverzacije uvjetovali su, da se o formi društveni organ kontrole-savjet potrošača.

A. D.

Dovršavaju se novi stanovi

S izgradnjom stambenih zgrada i dalje se nastavlja na području Šibenika. Tako će se u najskorije vrijeme postojeci stambeni prostor proširiti za daljnja 42 nova stana. Za potrebe Direkcije JDZ upravo je ovih dana u Ulici Matije Ivanića završena tropsratna zgrada, koja se sastoji od osam dvosobnih stanova. U predjelu Građe podiže se trokatna zgrada od osam dvosobnih stanova čiju je izgradnju također investirala Direkcija JDZ. U Ulici Matije Ivanića dovršavaju se posljednji radovi na četverokatnoj zgradi sa prizemljem, koja će imati 20 dvosobnih stanova. Ova zgrada služiti će za potrebe radnika TLM »Boris Kidrič«. U novom stambenom predjelu Baldekin Pomorsko povjereništvo

Šibenik podiže dvokatnu zgradu sa prizemljem od šest stanova. Ona je ovih dana stavljena pod krov. U ulici Božidara Petranovića već duže vrijeme izvode se adaptacioni radovi u kući bivše Bovan-Kovačevićeve škole. Radovi se nalaze pri završetku i do kraja godine bit će predana na upotrebu nekim društvenim organizacijama. U prizemlju te zgrade nalazi se kavana. Sve navedene radove izvodi građevno poduzeće »Rad« iz Šibenika.

Gradjevno poduzeće »Izgradnja« izvodi radove na šestokatnoj zgradi sa prizemljem u kojoj će se nalaziti 40 stanova. Radovi dobro napreduju i zgrada, koju investira Komanda garnizona JRM, uskoro će biti stavljena pod krov. To će ujedno biti najviša zgrada na području grada.

Skupština sindikalne podružnice „Mesoprometa“

Zalaganjem kolektiva snižene su cijene mesu

16. o. mj. održana je godišnja skupština sindikalne podružnice poduzeća »Mesoprometa«. U referatu, koji je podnio tajnik podružnice, istaknuto je, između ostalog, da su mjere radničkog savjeta i zalaganje čitavog radnog kolektiva utjecale na sniženje cijena mesu koje su niže nego u drugim gradovima na području Dalmacije. Na nedavnom sastanku Trgovačke komore u Splitu, šibenski »Mesopromet« je istaknut kao primjer u pravcu sniženja cijena mesu. Nadalje podružnica ovog poduzeća pvela je veliku brigu o svojim naučnicima, kako bi dobili što potpunije znanje u mesarskoj i crijevarskoj struci.

Za zimsku sezonu uprava podružnice uspjela je pribaviti zimnicu kao i drva za svoje članove po nešto povoljnijim cijenama, a tokom godine vodila je brigu o bolesnim članovima, kojima su ostali članovi izvršili nekoliko kućnih posjeta.

MALI OGLASNIK

ZAMJENJUJEM JEDNOSOBNI

STAN u Zagrebu za sličan u Šibeniku. Za informacije obratiti se na adresu: Dušan Đurić, Šibenik, Zadarska 44.

IZ UREDNIŠTVA

Obavještavamo naše čitaoce da list zbog tehničkih razloga nije mogao izaći u srijedu 23. o. mj. Redakcija lista preselila se u nove prostorije u Ulici Jelke Bučić 5 (kuća Antić). Telefon broj 5-62.

Na odgovornoj dužnosti

Kad sam stupio u dosta mračnu Ulicu Matije Gupeca, upravo je otkucavalo 23 sata. Iz jedne zgrade izbijalo je svijetlo, koje mi je omogućilo da nad ulaznim vratima pročitam: Stanica Narodne milicije Šibenik.

Ušao sam i pokucao na prva vrata.

— Izvolite, družo, što ste htjeli?

Objasnio sam mu svrhu mog dolaska. I razgovor je započeo. Drugarski i prislan.

Služba organa Narodne milicije je odveć teška i odgovorna. Ona iziskuje mnogo napora i strpljivosti. I smislosti u punom smislu riječi.

Čuvari naše imovine i lične sigurnosti susreću se u našem gradu, koji broji preko 20 hiljada stanovnika, na različite pojave kršenja postojećih zakonskih propisa. Ipak je najveći broj intervencija u raznim dijelovima grada dosad registriran od 1. do 5. u mjesecu, a u tjednu u noći od subote na nedjelju, što je inače slučaj i u drugim većim mjestima. Listajući »knjigu događaja«, počam od mjeseca svibnja ove godine, može se vidjeti da je na teritoriju grada izvršeno samo u svibnju 20 prekršaja, u lipnju 11, srpnju 28, kolovozu čak 30, rujnu 20, a u listopadu 17 raznih prekršaja. U tom razdoblju zabilježeno je 54 slučaja krivičnih djela, što je s obzirom na broj stanovnika relativno mnogo. U tom pogledu »najplodniji« je bio mjesec kolovoz u kojem je registrirano 17 takvih slučajeva.

U vezi pomanjkanja stambenog prostora najčešće su intervencije organa Narodne milicije prilikom svada koje nastaju među sustanarima. Do njih dolazi najvećim dijelom zbog upotrebe zajedničke kuhinje, vjetrova, vode i tome slično. Nisu rijetki slučajevi da

među pojedinim sustanarima dolazi i do fizičkog obračunavanja, pa čak i do težih posljedica, kao što ukazuje nedavni primjer u Benkovačkoj ulici. Mnogo brige zahtijevaju alkoholičari, koji često čine kojekakve izgrede na ulici, javnim lokalima i drugim mjestima u gradu, te prostitutke, koje usprkos kaznama, i dalje provode »lagodan« život. Na četvrtom mjestu dolaze intervencije u slijed kršenja saobraćajnih propisa, pa onda džepne krađe i napoljetku izgredi koje čine neki slabio odgojeni mladići, što je posljedica nedovoljnog odgoja njihovih roditelja.

Prilikom intervencija koje vrše organi Narodne milicije, ne osjeća se gotovo nikakova pomoć naših građana. Neka za to posluži ovaj slučaj. 12. o. mj, navečer jedan od milicionera sprovodio je u stanicu nekog alkoholičara u namjeri da ga zaštiti, jer je prijetila opasnost da ga netko od prolaznika ne napadne. Ovaj se, međutim, suprostavljao i čak štaviše htio je fizički obračunati s dežurnim milicionerom. U tom momentu upravo je završila kinopredstava i velik broj ljudi odlazio je svojim kućama. No nitko, nažalost, od prisutnih nije pritekao u pomoć dežurnom milicioneru u vršenju njegove dužnosti! To, podvlačim, nije usamljen primjer u našem gradu da građani nerado u takvim i sličnim slučajevima nastoje pružiti odgovarajuću pomoć.

Ako bacimo letimičan pogled na broj i vrste izvršenih prekršaja, tada se zaista moramo zamisliti. Ono nas prisiljava da u tome nešto učinimo. Ako ne spriječiti u cijelosti, a ona barem u izvjesnoj mjeri smanjiti. Tko je pozvan da o tome povede računa? Prije svega porodica, a zatim škola, te političke i društvene organizacije. (J.)

Iz sudnice

DESET GODINA ZATVORA ZBOG UBISTVA

Već duže vrijeme vladali su nezdravi odnosi između Jose Ivkovića i Petra Vlahova, obojice iz Zdravnja, općine Skradin. Medusobne svade nastajale su uslijed imovinskog stanja, zbog čega su oni više puta dolazili na sud. Vrhunac te svade nastupio je 24. kolovoza o. g., kada je spomenuti Ivković posegao za nož, te njime nanio nekoliko lakših ozljeda Vlahovu. Nekoliko dana kasnije Ivković je bio pušten iz pritvora i dok se jedne večeri Petrov brat Vinko Vlahov nalazio u polju režući kukuruze, nasuprot njemu dolazio je Frane Matić, 17-godišnji mladić iz istog sela. Kako je u međuvremenu Vinko Vlahov htio osvetiti svoga brata, bio je uvjeren da mu se tog časa umjesto spomenutog mladića približava Joso Ivković. On je bez razmišljanja uperio lovačku pušku i sa nekoliko metaka pogodio Franu Matića, koji je odmah podlegao ranama.

Na raspravi, koja je nedavno vođena pred Okružnim sudom u Šibeniku, sud nije uvažio navode okrivljenog Vinka Vlahova da je do ubistva došlo radi nužne obrane, već je stao na stanovište da se radi o osveti, pa ga je kaznio na deset godina strogog zatvora, dok je Joso Ivković zbog pokušaja ubistva osuđen na tri godine strogog zatvora.

ZAHVALA

Povodom smrti našeg nepoznatog oca i svekra

KRSTE KRONJE

najtoplije zahvaljujemo dr. Josipu Pasiniju, koji je liječio milog nam pokojnika i ulagao sve svoje stručno znanje da bi pokojniku spasio život, a isto tako nastojao da ublaži patnje i boli do zadnjeg časa njegova života.

Također zahvaljujemo svoj rodbini, prijateljima i znancima, koji su posjećivali pokojnika za vrijeme njegove bolesti.

Izražavam zahvalnost i svima onima koji su nam milog oca i svekra ispratili na vječni počinak.

Ožalošćeni

sin Grgo, kćeri Tona i Janja i nevjesta Anka

POVIŠENA KAZNA MARKU GORETI

Vrhovni sud NR Hrvatske nedavno je pretresao žalbu Okružnog javnog tužništva u Šibeniku, te je Marku Goreti zbog ubistva, koje je izvršio u ožujku o. g. nad Jakovom Lugovicom, povišio kaznu od deset godina strogog zatvora, kojom je svojevremeno bio osuđen od Okružnog suda u Šibeniku, na trinaest godina strogog zatvora.

UBIO GA NOŽEM

Prošlog tjedna desio se u Kojnevratima nemio slučaj. Poslije svade koja je uslijedila zbog djece, Blaž Koštan je nanio sedam uboda nožem Tomi Koštanu, koji je na putu do bolnice preminuo. Ubijeni je ostavio za sobom četvero djece, dok je ubojica otac petero djece. Organi vlasti vode istragu.

POKUŠAJ UBISTVA U TROBNJU

U šibensku bolnicu prevezen je 53-godišnji Joso Čupić pok. Mile sa teškom ozljedom na lijevoj strani prsiju. Njega je ubo nožem 25-godišnji Mate Marin Nikin, koji se prethodno bio posvadio s sinom spomenutog Čupića. Tragičan slučaj desio se u Trobnju nedaleko Drniša. Vlasti su povele izvide.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

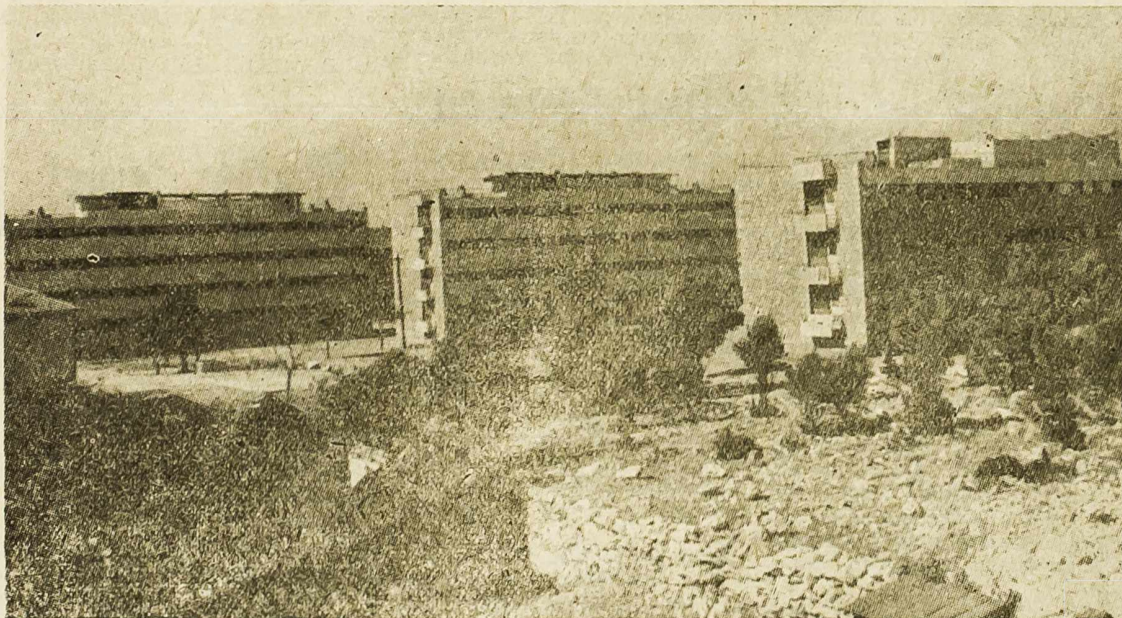
Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 120, za pola godine 240, a jednu godinu 480 dinara

Tisak: »Stampa« Šibenik

Šibenik — nove stambene zgrade

Polić Juka žena Milutina, stara 41 god.; Popović Manda udova Tođora, stara 49 god.; Batić Mara udova Marka, stara 59 god.; Amanović Simo pok. Pilića, star 79 god.; Đaković Simo pok. Mija, star 56 god.; Zelenbaba Sofija udova Jovana, stara 79 god.; Đurđević Spiro pok. Save, star 79 god.; Tomić Mihović pok. Dragutina, star 59 god. i Noković Branko Đurđa, star 22 dana.

Drniš

RODENI

Marija, kći Mladina i Slavke Brajica; Milorad, sin Mile i Kate Manojlović; Mate, sin Jere i Marije Pamuković; Marija, kći Ante i Boje Vatauvuk; Ivića, sin Ante i Milke Ercegović; Anka, kći Paške i Marije Vlaić; Marinko, sin Milke Mujan; Zeljko, sin Ivice i Nediljke Bošnjak i Jovo, sin Krste i Ane Vukašin.

VJENČANI

Kušpilić Dane, službenik — Ostojić Danka, domaćica; Dr. Rašković Sergije, liječnik — Dereta Dušana, domaćica; Kozije Paško, mehaničar — Barišić Ana, domaćica; Lovrić Sime, penzioner — Stojanović Kata, domaćica; Krečak Ivan, radnik — Nakić Marija, domaćica; Kulušić Filip, zemljoradnik — Ivić Manda, domaćica i Grečić Josip, radnik — Beara Milica, domaćica.

OBAVIJEST potrošačima električne energije

Nastupom hladnijih dana mjerni instrumenti pogona pokazuju svakodnevno sve veći porast konzuma električne energije grada Šibenika.

Savezno našim ranijim obavještenjima, a naročito posljednjem od 18. I. 1955., kao i posebne obavijesti od 9. III. t. g., a koja su i do danas ostala na snazi, skrećemo ponovno do znanja sljedeće:

Da je u svim domaćinstvima, kao i u bilo kakvim uredskim ili radnim prostorijama zabranjeno električno grijanje ili peglanje i to od 10 do 15 sati, kao i od 18 do 21 sat.

Od ovoga se za sada iznimno izuzimlje profesionalni obrt kao krojački i frizerski saloni, ali samo glede termičkih trošila za obavljanje odnospnog obrta.

Nepostizavanjem potrebnih rezultata u smanjenju opterećenja zbog nediscipline potrošača i mimo ove obavijesti bit će čemo prisiljeni vršiti prisilnu redukciju iskopčanjem čitavih ulica ili sektora, kao i pribjegavanju službenog postupka prema prekršiteljima.

Do realizacije naših napora odnosno puštanja u pogon nekih novih ili proširenih starijih postrojenja ove su mjere generalne za cijeli teritorij grada Šibenika, dok će nakon toga u jednom dijelu grada doći do znatne normalizacije pogona i ukidanja ovih ograničenja, o čemu će zainteresirani potrošači biti blagovremeno obavješteni putem štampe i oglasavanja.

Apeliramo na kolektivnu disciplinu i puno razumijevanje svih potrošača, kako bi tim načinom imali za sada osiguranu energiju kod upotrebe kuhala u domaćinstvima, što smatramo da je najbitnije ne i kod toga preporučamo racionalno korišćenje i »nerazbacivanje« električne energije.

ELEKTRIČNO PODUZEĆE ŠIBENIK

JUGOMETAL - BEOGRAD

Preduzeće za uvoz i izvoz ruda i metala

Trg Republike br. 3 - Post fah 311 Tel. 20-971

IZVOZI:

Antimon, elektrolitni bakar, srebro, živu, cink (sirov, rafinirani, u prahu), rafinirano olovo, ferohrom, feromangan, silikomangan, siliko-zrcalovina, cink-koncentrat, piritu rudu i koncentrat, boksit, azbest, magnezit sirov i pečen, azbestno brašno, kratko vlaknasti azbest, barit, kvarc, cement, sinter magnezit, magnezitis, hromne i hromične opeke, šamotne i izolacione opeke, paljenu glinu, paljeni boksit, kamen lomljeni, kvarcni i livački pjesak, kvarcit, marmorne ploče i blokovi, sileks i kamenje za industrijske potrebe.

UVOZI:

Koks, antracit, plinski uglj i ostale vrste uglja, vatrostatne opeke i sirovine, manganovu rudu, grafit, kalaj, nikel, kobalt, kadmium, fero-legure i fosfate.

KOLEKTIV JUGOMETALA

Čestita svima svojim poslovnim prijateljima narodni praznik

DAN REPUBLIKE

NARODNI ODBOR OPĆINE - ŠIBENIK

č e s t i t a

svim radnim ljudima
naše zemlje

29. novembra

DAN REPUBLIKE

»K o r n a t«
ribarski kombinat - Šibenik

Otkupljuje, preraduje i prodaje sve vrste svježe, slane i konzervirane morske ribe i rakova.

Opskrbljuje ribare svim potrebštinama.

Posjeduje vlastite brodove i kamione.

Za sve narudžbe obratite se na Ribarski kombinat - Šibenik ili na ispostavu - Zagreb, Margaretska ulica 1, tel. 23-203.

Čitavom radnom narodu Šibenskog kotara

č e s t i t a

**VELIKI PRAZNIK NARODA
JUGOSLAVIJE DAN REPUBLIKE**

OPĆINSKO SINDIKALNO VIJEĆE - ŠIBENIK

Radnom narodu Šibenika

č e s t i t a

veliki praznik naroda Jugoslavije

29. novembra

Radni kolektiv
„MEŠOPROMET“
ŠIBENIK

Svim radnim ljudima kotara Šibenik

č e s t i t a

29. novembra
DAN REPUBLIKE

SAMOSTALNA TRGOVAČKA RADNJA

„GVOŽĐAR“ - DrnišSvojim potrošačima te građanima
Drniša i okolice*čestita*

29. novembra

Dan Republike**Narodni odbor općine Drniš***čestita*svim radnim kolektivima,
nadležtvima, ustanovama
i svim građanima**Veliki praznik****DAN REPUBLIKE**Samostalna trgovačka
radnja „5. novembar“ Drnišsvim svojim
potrošačima i radnim
ljudima*čestita***Veliki praznik naših naroda**
DAN REPUBLIKEPoljoprivredna zadruga „Gradina“
Drniš*čestita***Dan Republike**

Svim zadrugarima i poslovnim prijateljima

„ŠIPAD“
Stovarište građe
ŠIBENIK*čestita*

narodu grada i kotara Šibenik

29. novembra
Praznik naroda Jugoslavije

RADNI KOLEKTIV BOKSITNIH RUDNIKA DRNIŠ

č e s t i t a

radnim ljudima kotara Šibenik

Veliki praznik naroda Jugoslavije DAN REPUBLIKE

Pilana i tvornica sanduka Šibenik

čestita

radnom narodu Šibenskog kotara
29. novembra

Dan Republike

„OTPAD“ - PODUZEĆE ZA PROMET
OTPAČIMA - ŠIBENIK

Radnom narodu Šibenskog kotara

čestita

praznik naroda Jugoslavije
29. novembra

Autotransportno poduzeće - Šibenik

Radnim ljudima kotara Šibenik

čestita

Dan Republike

„Napredak“
Novi Sad

prodavaonica pokućstva - Šibenik

ČESTITA

svojim mušterijama i
radnom narodu
Šibenskog kotara

DAN REPUBLIKE

Radnom narodu
kotara Šibenik

čestita

Veliki praznik naroda
Jugoslavije

29. novembra

Transportno poduzeće „Jadran“ Šibenik

TRANSJUG - ŠIBENIK
Međunarodno otpremništvo

ČESTITA

Svojim mušterijama i
poslovnim prijateljima

29. novembra -
Dan Republike

KINOPODUZEĆE - ŠIBENIK

Svim svojim posjetiocima

čestita

Dan Republike

Industrija „KRKA“ - Šibenik

Svim radnim ljudima šibenskog kotara

čestita

PRAZNIK NARODA JUGOSLAVIJE
29. novembra

„ZADRUGAR“ - Šibenik

vrši otkup svih poljoprivrednih proizvoda, snabdijeva
na veliko područne zadruge sa voćem i povrćem, op-
skrbljuje na malo preko svojih prodavaonica potrošače
Šibenika sa voćem i povrćem.

Čestita **DAN REPUBLIKE** radnim ljudima
šibenskog kotara

Kotarsko sindikalno vijeće
Šibenik

Povodom
Dana Republike

upućuje srdačne čestitke radničkoj klasi
kotara želeći im daljnje uspjehe u socija-
lističkoj izgradnji.

RADNI KOLEKTIV GRAĐEVNOG PODUZEĆA „RAD“ - ŠIBENIK

Radnom narodu kotara Šibenik

čestita

29. novembra
DAN REPUBLIKE

Trgovačko poduzeće

„Zadrugar“ - Drniš

Svojim poslovnim prijateljima
i radnom narodu kotara Šibenik

čestita

29. novembra

Dan Republike

Radni kolektiv tvornice elektroda i ferolegura
Šibenik

upućuje radnim ljudima
socijalističke Jugoslavije
drugarske čestitke povodom

29. novembra

Dana Republike

Kotarski zavod za socijalno osiguranje
Š i b e n i k

svim radnim ljudima
č e s t i t a
praznik naših naroda

Dan Republike

želeći im sve više uspjeha u socijalističkoj
izgradnji.

Drvodjelska produktivna zadruga
Š i b e n i k

č e s t i t a
svim radnim ljudima kotara Šibenik

DAN REPUBLIKE

Veterinarska stanica Šibenik

č e s t i t a

radnom narodu kotara i grada

Dan Republike

Svim mušterijama kao i poslovnim
prijateljima

č e s t i t a

Dan Republike

Vodoinstalaterska i bravarska radnja
Josip Bujas - Šibenik

Svojim potrošačima i poslovnim
prijateljima

č e s t i t a

Dan Republike

„Les - Ljubljana“
prodavaonica Šibenik

Tvornica pokućstva „IVO MARINKOVIĆ“
O s i j e k — prodavaonica Šibenik

č e s t i t a

radnom narodu Šibenika

DAN REPUBLIKE

Radni kolektiv građevnog poduzeća
„Izgradnja“ - Šibenik

Svim građanima grada i kotara

č e s t i t a

29. novembra Dan Republike

NARODNI ODBOR OPĆINE KNIN

Svim radnim kolektivima
i ustanovama, te radnim
ljudima

č e s t i t a

veliki praznik

Dan Republike

Radni kolektiv tvornice lakih metala
„BORIS KIDRIČ“
Š I B E N I K

č e s t i t a

radnim ljudima

DAN REPUBLIKE

želeći im mnogo uspjeha u izgradnji
socijalističke Jugoslavije

Svojim potrošačima i rad-
nim ljudima kotara Šibenik

č e s t i t a

29. novembra

„Voće“ - Šibenik

NARODNI ODBOR OPĆINE
Tijesno

č e s t i t a

radnom narodu svoga kraja

Dan Republike

Narodni odbor općine
Skradin

č e s t i t a

radnim ljudima
DAN REPUBLIKE

OBRTNO PODUZEĆE „DANE RONČEVIĆ“
Š i b e n i k

Svim svojim mušterijama i radnom
narodu Šibenika

č e s t i t a

DAN REPUBLIKE

Obalna plovidba „Šibenik“

č e s t i t a

radnim ljudima Šibenskog
kotara

29. novembra Dan Republike

Tvornica tekstila i užarije
„JADRANKA“ - Šibenik

č e s t i t a

Svim svojim poslovnim
prijateljima i radnom narodu
Šibenika

Dan Republike

„Sibenski
list“

Br. telef.
5-62

Svojim mušterijama i poslovnim
prijateljima
č e s t i t a

Veliki praznik
naroda Jugoslavije

Dan Republike

„ŠTAMPA“-ŠIBENIK

RADNI KOLEKTIV

Tvornice glinice i aluminija Lozovac

upućuje radnim ljudima Šibenskog kotara drugarske čestitke povodom

29. novembra - Dana Republike

pozivajući ih da i dalje nesebično rade na socijalističkoj izgradnji.

**Radni kolektiv poduzeća
„Prehrana“ - Šibenik**

Povodom

DANA REPUBLIKE

upućuje radnim ljudima

Šibenskog kotara

srdačne čestitke

„VINOPLOD“ - ŠIBENIK

Poduzeće za otkup, preradu i promet
alkoholnih pića, vina i voća

ČESTITA

svojim potrošačima i radnim ljudima
kotara Šibenik

DAN REPUBLIKE

Luka i skladišta Šibenik

čestita

svim radnim ljudima našeg kotara

**29. novembra
DAN REPUBLIKE**

Dalmatinski ugljenokopi

Siverić

p o v o d o m

DANA REPUBLIKE

želi radnom narodu kotara Šibenik daljnje uspjehe u socijalističkoj izgradnji zemlje.

Trgovačko poduzeće „KORNAT“-Šibenik

KUPUJE I PRODAJE PREKO SVOJIH 21 PRODAVAONICA

sve vrste prehrambenih, kemijskih i tekstilnih proizvoda, galanterijsku i metalnu robu, posude svih vrsta, građevinski materijal, ogrijevno drvo, te svu ostalu robu široke potrošnje.

Veliki praznik naroda Jugoslavije

29. novembra - čestita

čitavom radnom narodu Šibenskog kotara

Radni kolektiv poduzeća
„K o r n a t „

Narodni odbor kotara - Šibenik

čestita

svim radnim ljudima naše zemlje

29. novembra

DAN REPUBLIKE